

Celobert

Revista singular, local i de país

*Què compon l'artista?
Formes i espais!
Com ho compon?
En proporcions escollides.*

*Oh sàtira,
sofriment dels intel·lectuals.*

Paul Klee (1905)

AJUNTAMENT DE
BLANES

TALENT BLANENC

del 5 de setembre al 4 d'octubre

Disseny cartell: Sònia Isern Ros

Informació i venda d'entrades: www.teatrede lacostabravasud.cat

@culturablanes

@cultura_blanes

Departament Cultura - Ajuntament de Blanes

Autor: **Jeroni Matas** (Blanes 1960)
Títol: *Bolaño*
Oli sobre tela
38 x 46 cm

Artista polifacètic, pintor, escultor, fotògraf i músic. Va tenir la sort de relacionar-se amb destacats artistes com Salvador Dalí i Àngel Planells, entre d'altres.

Identificat com surrealista i marcadament hiperrealista. Ha col·laborat en revistes i treballat com a caricaturista en Saber i poder.

Ha estat reconegut amb premis en cartells i concursos de dibuix. Ha fet exposicions individuals i participat en col·lectives a Blanes, Lloret, Girona, Barcelona, Carmona (Sevilla) i València.

Celobert

→ **SEGUEIX-NOS
A INSTAGRAM!**
@celobert.cat

→ **www.celobert.cat**

De l'editor	4	Salut	23
Il Festival de Talent Blanenc		Preveuen que més de 27.000 gironins patiran "ceguera silenciosa" en cinc anys	
Valor afegit	5	Vila de Tossa	24
Fem Pinya, salvem el jardí!		En el centenari del naixement de l'advocat i historiador Josep Maria Ainaud de Lasarte	
Vila de Blanes	7	Medi ambient i ecologisme	26
Els Rotary		Descobreixen, al Mediterrani, una nova espècie d'ascidi que es pot moure essent adult	
El Sant Jaume regala petons per Festa Major		Vescomtat de Cabrera	28
Blanes reivindica el seu patrimoni amb la posada en marxa del Centre d'Interpretació Blandae Ciutat Romana		Hostalric, capital del Vescomtat	
Patrimoni cultural	10	La nota	30
El Gòtic Català. L'arquitectura de l'Ermita de l'Esperança		El reconeixement de la Sant Andreu Jazz Band	
Vila de Lloret	13	Música	32
L'escola que Lloret necessita		Discs rescatats: The Mamzelles – Que se desnude otra	
Oposició frontal de SOS Lloret i SOS Costa Brava a la modificació del POUM que permetria 662 habitatges a Mont Lloret		Capítols d'història	34
Reflexions amb arrels: el Ball de Plaça i el sardanisme, dues passions de Joan Domènech		L'11 de setembre	
Homenatge a Joan Domènech a través del <i>Butlletí de Santa Cristina</i>		Va de llibres	36
Animalons	18	Dani Torrent. <i>Un dia, dues setmanes, tres mesos...</i>	
Gossos!		Torre de guaita	38
Del menjar i beure	20	El Casal Argentí de Barcelona contra la catalanofòbia	
Cim i tomba			

Una llengua no mor perquè els
que no la saben no l'aprenen,
una llengua mor perquè
els que la saben no la parlen.

El paper amb el qual confeccionem el **Celobert** prové d'explotacions forestals sostenibles i per a la seva producció s'han seguit els més estrictes controls mediambientals.

Celobert

Edició Costa Brava Sud
Noticiari i opinió de la vida quotidiana
Setembre 2025 | Núm. 238

Editor i director

Lluís Amat
639 082 976 | info@celobert.cat

Patrocinadors

Comptem amb el suport dels
anunciants d'aquesta edició

Disseny gràfic

Maria Àngels Maresma

Maquetació

Cantalozella

Col·laboradors

Aitor Roger, Bruna Solei,
Jordi Borràs, Guifré Ripoll,
Marina Garcia Carbonell,
Maria Joancomartí, Jaume Planas,
Pol Ginesta, Olga Casado,
Alba Lupiañez, Josep Maria Guinart,
Violant Gordils, Dani Garcia Crespo
i Xavier Surís

Convidats

Julià Silvestre, Josep M. Torra i Pla,
Albert Ferrández Manchado, SOS Lloret,
Maria de Egea, Jaume Fàbrega,
David Moré Aguirre, Ceab-Cesic,
Àngel Vázquez, Quim Mateu i Martí Farré

Fotografies

M. Assumpció Comas, Tomàs Solà,
Jordi Triadó, Àlicia Torras, Arxius
Municipals i Ajuntament de Blanes,
Lloret i Tossa

Il·lustracions

Leo Flores

Consell lingüístic

Anna Camps i Puig

www.celobert.cat

@celobert.cat

Dipòsit legal

GI-1121-2003

Cap part d'aquesta publicació
pot ser reproduïda o difosa per
cap mitjà sense permís de l'editor

No tenim preu

DE L'EDITOR

II Festival de Talent Blanenc

Hi participen Carles Marigó Trio, Martademarte, Naiara Burke, Trio Contrapunto, Solistes de la United Symphony Orchestra, FMC Trio, Quartet Aura i Trio Atria són les actuacions professionals, completades amb les de les entitats locals AMIA i Coral Solstici

És una iniciativa cultural de la qual l'any passat se'n va fer la primera edició amb una bona acceptació. Es tracta del II Festival de Talent Blanenc 2025, que enguany **tindrà lloc al llarg de cinc setmanes: del 5 de setembre al 4 d'octubre**, principalment, al Teatre de Blanes, així com a la Casa Saladrigas i a peu de carrer.

L'objectiu, oferir una plataforma per a artistes professionals de Blanes en diverses disciplines: música, dansa, cant i circ al carrer, així com també per a entitats locals del municipi. Presentaran nous treballs en alguns casos, i en d'altres oferiran una mostra del seu art aprofitant el festival per donar-lo a conèixer al gran públic. El cartell d'aquesta convocatòria és de l'artista blanenca Sònia Isern Ros.

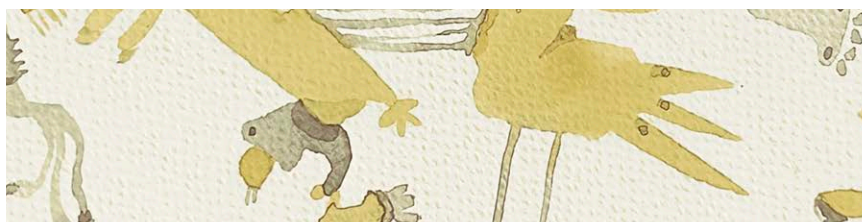
El festival vol ser l'aparador per mostrar el talent –tant l'emergent com el consolidat– de Blanes, oferint una plataforma per a la presentació de treballs nous i innovadors. Una aposta per la creativitat local que no tan sols beneficia als i les artistes, sinó que també enriqueix el teixit cultural de la vila i alhora fomenta la creació i el desenvolupament artístic. Igualment, busca ser un punt de trobada i d'intercanvi entre artistes i públic. I també la creació de vincles emocionals entre els creadors i la comunitat que reforcin el sentiment de pertinença i d'orgull local.

En l'edició d'aquest 2025 es vol consolidar un model de festival inclusiu, intergeneracional i arrelat a la comunitat; contribuir a la cohesió social, així com al desenvolupament econòmic i cultural de la vila.

Per tal de fomentar l'assistència i de garantir l'accessibilitat del públic a tots els espectacles que configuren el II Festival de Talent Blanenc, els preus són populars. També s'ha previst fer dos tipus d'abonaments amb el mateix objectiu: ser assequible per a la majoria de butxaques. ■

Informació i venda d'entrades:

www.teatredelacostabrasud.cat

Celobert, crear bellesa i dir la veritat

Julià Silvestre
Mestre Jardiner

En relació al Jardí d'Aclimatació Pinya de Rosa, algú dubtava que el final seria aquest?

Desaparició d'espècies per manca d'atenció i manteniment

Nosaltres, el Col·lectiu Jardí Pinya de Rosa proposàvem mantenir i intentar preservar el Jardí ideat per D. Fernando Rivière de Caralt i hem tingut reunions amb representants de la propietat, de la Generalitat, de l'Ajuntament de Blanes i de la plataforma Associació Pinya de Rosa.

Personalment, he viscut aquest Jardí durant l'inici de la seva creació, en l'època de vacances de l'Escola de Jardineria de Barcelona, els mesos d'estiu cada any, durant quatre anys, cada dia treballant al Jardí, en la seva evolució.

També l'he vist com s'anava deteriorant, perdent i desvirtuant.

He seguit la involució any darrere any i la falta d'unes mínimes atencions exigibles als cactus i suculentas, sobretot en l'aspecte fitosanitari. El resultat és que la col·lecció ha anat desapareixent fins a arribar a la pèrdua de pràcticament totes les espècies inventariades.

Soc coneixedor i recordo les reunions mantingudes entre propietat, Generalitat i Ajuntament.

La Propietat demanava a l'Ajuntament poder ampliar la superfície del Mas en un 20%, a canvi d'invertir i mantenir el Jardí en condicions o estudiar algun tipus de conveni que fes viable el seu manteniment i recuperació.

A la trobada que vàrem ser presents la majoria a la sala de plens municipal; alcalde, regidors, Associació Pinya de Rosa, amb gent preocupada pel seu deteriorament i es va plantejar les exigències de la Propietat de l'ampliació del Mas i els grups municipals presents no van fer cap valoració rebutjant qualsevol negociació. Jo personalment vaig dir que tots els presents seríem culpables de deixar perdre el Jardí i fins i tot jo per no arribar a fer entendre a tots els valors de tenir en una sola població dos Jardins històrics importants que cap població del món té.

No hem sigut capaços d'entendre'ns i preservar aquest patrimoni, tant el natural, paisatgístic com de la seva arquitectura patrimonial.

L'Anna, la darrera treballadora del Jardí s'ha preocupat que els arxius dels 8 armaris plens de calaixos en fitxes estiguin guardats en l'Arxiu Municipal, que d'una altra manera estarien perduts. Totes aquestes fitxes contenen la col·lecció inventariada original dels 7.000 cactus i suculentas que físicament estaven plantats en totes les descripcions tècniques i científiques i podran ser analitzats per tècnics arreu del món. Llàstima que el que figura als plànols pràcticament ha desaparegut del Jardí o estan molt malmeses, igual que les construccions que les aclimataven.

Per sort aquesta base del Jardí encara la tenim i depèn de tots poder recuperar Pinya de Rosa amb el valor incalculable que té per les generacions actuals i futures.

El Jardí Pinya de Rosa viu és la raó de poder salvar un espai únic i singular que estem deixant perdre i encara es pot recuperar.

Aquestes reflexions em porten al fet que ens fem una pregunta: **bé i ara què?** ■

FETS I GENT

Disseñy: www.titosurribas.com

Moments per gaudir el dia i la nit
www.calatreumal.com

CALA TREUMAL BLANES (GIRONA). TEL: 972 191 230 / INFO@CALATREUMAL.COM

Lluís Amat
editor

Chiara Buggio,
presidenta de Rotary
Blanes, llicenciada en
interpretació i traducció.
Professora d'anglès

Com és preceptiu, fa uns dies, es va fer el relleu de la presidència i de la junta directiva del **Rotary Club Blanes, Costa Brava Sud**. L'acte es va dur a terme durant el sopar servit al restaurant Ca la Maria de Tordera. Rotary, com ja es prou conegut, és una organització internacional d'ajuda humanitària amb més de 120 anys d'antiguitat, 1.200.000 socis, repartits en 35.000 clubs i 200 països.

Es va fer el relleu del president sortint, Raimond Franch, a la presidenta entrant, **Chiara Buggio**, tal i com s'ha estat fent durant els darrers 35 anys.

Els càrrecs en aquesta organització internacional d'ajuda humanitària **es renoven cada any** i així cada nou president impulsa projectes amb il·lusió renovada.

El president sortint, Raimond Franch, va fer una glosa dels projectes realitzats durant el seu mandat, posant èmfasi en el projecte conjunt amb la resta de clubs rotarys de la província de Girona (GIROTARY), que han ajudat a comprar un camió de repartiment per tirar endavant el projecte d'ASPRONIS de bugaderia industrial que està creant noves places laborals per a persones amb diversitat funcional. Altres projectes realitzats han estat els Premis Juvenils d'Oratòria en Anglès i Literaris i les beques a dos estudiants de Comastech, centre de formació professional privat, en especialitat de mecànica.

La presidenta entrant, Chiara Buggio, va exposar el seu programa per aquest any que inicia en què vol consolidar els projectes que anualment es realitzen i fer-ne de nous. Va fer també una crida per eixamplar la base del club amb noves incorporacions que cobreixin les baixes que, malauradament, es van succeint periòdicament i, molt especialment, aquest any amb la **irreparable pèrdua de la presidenta fundadora Carme Gironès**. Dintre d'aquesta dinàmica d'eixamplament de la base, es va procedir a la incorporació de dos nous socis.

Desitgem a la nova presidenta i a la seva junta un any ple d'objectius assolits i una ràpida consolidació amb la incorporació de nous socis. ■

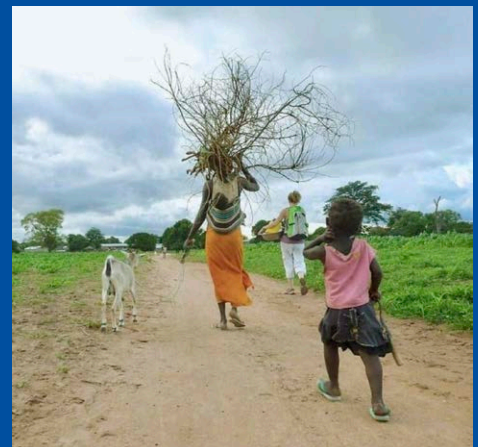

15 anys a Gàmbia

La trajectòria d'en Pere i la Roser, i cooperants per terres africanes

Exposició fotogràfica

Del 17 al 30 de setembre del 2025
A la Casa Saladrigas de Blanes

Col·labora **Celobert**

Celobert
redacció

FETS I GENT

Des de l'Hospital Asil Sant Jaume de Blanes ens van convidar a tot un seguit d'activitats programades amb la il·lusió de compartir una bona estona de Festa Major. Portes obertes a la cultura i la festa popular perquè també la poguessin gaudir les persones que viuen a l'Asil. El calendari d'actes s'inicià el 21 de juliol amb un Pregó festiu a càrrec de la periodista **Fina Brunet**, una fira de Sant Jaume amb joc el matí del dia 22 de juliol, l'actuació del **Coro Rociero Romero Verde** el dia 23, l'estrena de l'obra de Teatre **Un sac de petons** a càrrec de la companyia **El Mirall** de Blanes el dia 24 i la tradicional

missa al jardí de l'Hospital la diada del patró del centre, amb ballada de sardanes amb la **Cobla del Col·legi Santa Maria i els capgrossos de la Colla Geganterà**.

Centrem ara la nostra atenció en l'obra que ens presentà El Mirall. De l'escriptora i actriu del grup **Eva Ariza** va sorgir la idea de portar el teatre a la gent que, "per raons obvies, ho té difícil per anar a veure'n. Portar-los teatre, però també calidesa i afecte." És així com va néixer **Un Sac de Petons**. Ariza, juntament amb dues companyes més, la **Silvia Marquès** i l'**Ester Bordallo** van assajar l'obra durant setmanes perquè estigués enllestida per l'estrena del 24 de juliol en en el marc de la Festa Major que es va viure a l'Asil.

Un petó és l'acte de tocar amb els llavis una persona o alguna cosa cloent-los i descloent-los en el moment del contacte, tot produint un petit soroll característic. El Mirall ens explicà els tipus de petons que coneixem, petons als llavis, petons a la mà, al front, els petons de pel·lícula... Una emotiva representació que interactuà amb el públic i que reivindicava la importància de les carícies i el contacte físic, a qualsevol edat, i tot això acompanyat per unes inoblidables cançons on el petó era el protagonista.

Un Sac de Petons, juntament amb el projecte **Mama's** –uns tallers teatrals adreçats a dones que han patit càncer de mama i que està en fase de preparació– són dues de les propostes més socials, solidàries i estimades del seguit de projectes que ha endegat El Mirall aquest any del seu 40 aniversari de fundació. A més l'obra compta amb el suport de la Fundació La Caixa i també de la Diputació de Girona que en el seu moment, d'una banda, van valorar molt positivament l'apropament del teatre a la gent gran sense que hagin de desplaçar-se fora de les seves residències i de l'altra, la vesant empàtica i afectiva que propicia i ofereix aquest espectacle itinerant de petit format que està previst que es representi a altres residències de Blanes i rodalies.

Gràcies, El Mirall pel vostre teatre i petons per la gent gran. I agrair també a totes les persones i entitats locals que van permetre a l'Asil fer un programa de Festa Major tan complet com el que ens han ofert. ■

Blanes reivindica el seu patrimoni amb la posada en marxa del Centre d'Interpretació Blandae Ciutat Romana

Contribuirà a donar a conèixer tot el que actualment se sap de l'antiga ciutat gràcies a les excavacions al jaciment d'Els Padrets i les troballes arqueològiques que s'han rescatat de l'oblit

Si bé es diu Centre d'Interpretació, a la pràctica es tracta del **primer Museu** de Blanes, en compliment d'una assignatura pendent que tenia Blanes en aquest aspecte patrimonial, històric i cultural.

BLANDAE CIUTAT ROMANA: RECUPERAR EL VALUÓS PATRIMONI ROMÀ DE BLANES

El projecte patrimonial Blandae Ciutat Romana per recuperar l'antiga *civitas* blanenca compta amb tres eixos. El principal són les excavacions que s'han estat fent els darrers anys al jaciment de la Penya dels Padrets, la part de la ciutat romana que queda a l'aire lliure i s'ha pogut excavar, ja que la resta de l'urbs està edificada. És la part més atractiva, ja que era l'antiga zona comercial de la ciutat on hi havia les *Tabernaes*, botigues i magatzem, és a dir: la zona comercial i d'oci.

El segon àmbit d'actuació és el Centre d'Interpretació on s'explica tot el què s'ha pogut saber fins ara de tota la ciutat romana. Es contextualitza amb les ciutats romanes properes que hi ha a comarques gironines, el Maresme i Catalunya en general. Per explicar-ho, hi ha plafons amb els mapes que identifiquen tots els llocs d'interès, així com vitrines on s'hi allotgen peces arqueològiques. Són les troballes recuperades durant les tres campanyes realitzades fins ara al jaciment, entre les quals s'hi compten monedes, projectils, ceràmiques de diversos usos, llànties, àmfores, i altres tipus d'estrís.

Per últim, el tercer eix el constitueix el seguiment que s'està fent des de l'Arxiu Municipal i Patrimoni Històric de totes les obres particulars que s'enceten al barri de Sa Massaneda. A la part baixa del veïnat s'hi ha trobat restes de la Blandae més residencial, en contrast amb la part alta on hi ha el jaciment. En aquesta part també s'han localitzat troballes molt interessants arqueològicament.

Es poden concertar visites guiades per grups trucant al 972 355 268 o al 638 40 36 82, així com enviant un correu electrònic a arxiu@blanes.cat. ■

Aquest passat juliol s'ha inaugurat el **Centre d'Interpretació Blandae Ciutat Romana**, que s'allotja al cor del barri de Sa Massaneda, molt a prop del jaciment dels Padrets. **Blandae** va ser una de les ciutats que els romans van fundar a Catalunya. Les troballes arqueològiques dels darrers anys han permès descobrir moltes dades i, per afegit, començar a reconstruir-ne la història des de la seva fundació al segle I abans de Crist fins a l'època medieval.

L'objectiu el Centre d'Interpretació Blandae Ciutat Romana és donar a conèixer tot el què s'ha pogut saber fins ara de l'antiga ciutat gràcies a les excavacions arqueològiques. Està ubicat al què durant uns anys ha estat el Centre Cultural Els Padrets que, al mateix temps, antigament havia allotjat un seminari, per això es coneixia popularment com 'dels Padres', derivant a 'Els Padrets' amb a, no amb e. Va ser així com l'indret on hi ha el jaciment romà es va batejar així: la Penya dels Padrets.

Inclou diverses vitrines, mòduls i plafons que narren de manera molt didàctica i visual diferents aspectes destacats d'aquest passat romà cada cop més a prop en la memòria de totes les persones que estan fent el seguiment d'aquest projecte. No tan sols dels mateixos veïns i veïnes del municipi, sinó també dels historiadors i especialistes en la matèria que s'estan interessat en estudiar-lo.

• PATRIMONI •

PATRIMONI CULTURAL EL GÒTIC CATALÀ

L'arquitectura de l'Ermita de l'Esperança

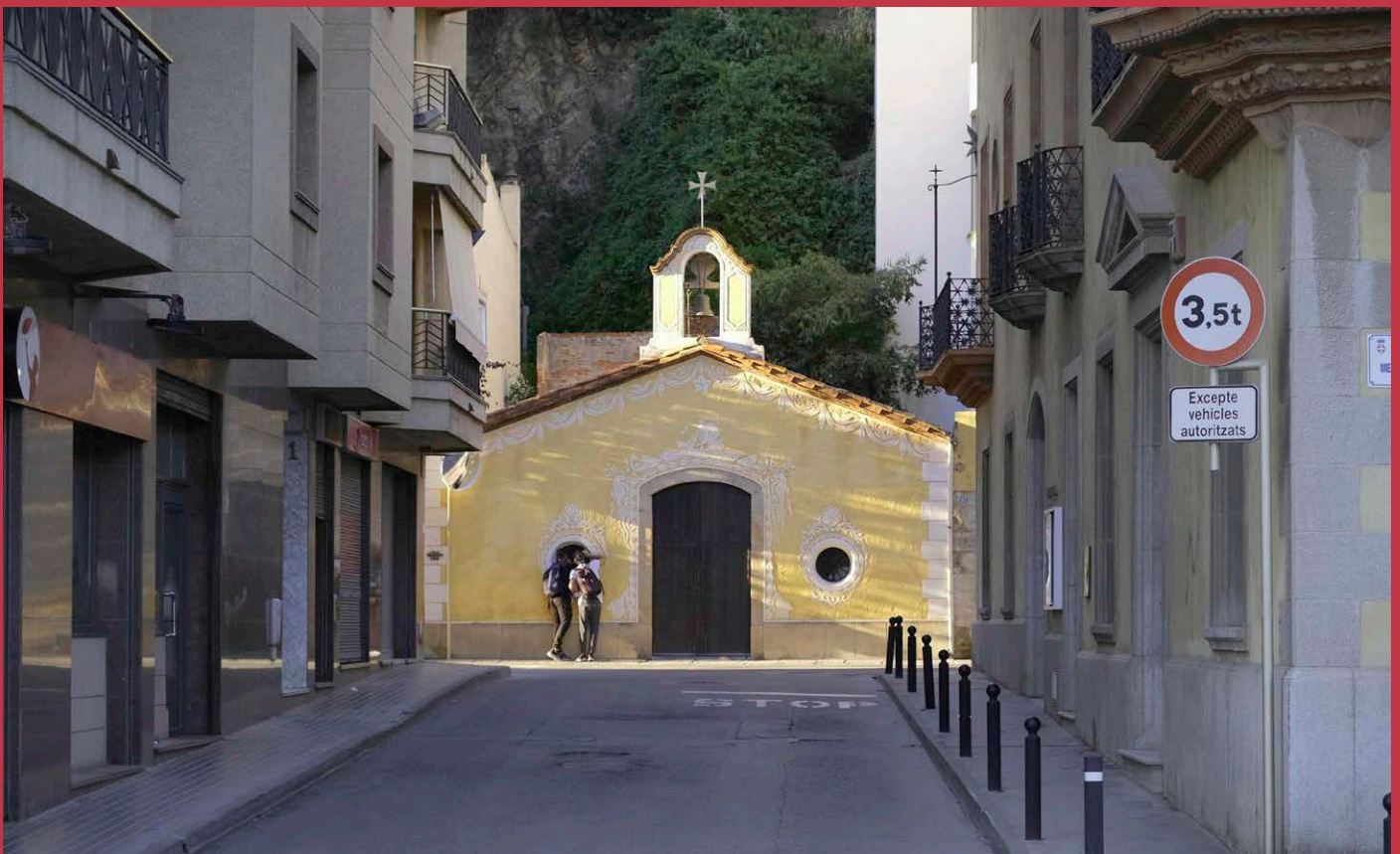
L'Ermita de l'Esperança, situada prop de la platja i documentada des del segle XVI, ha complert diverses funcions al llarg dels anys, des de guia per als pescadors fins a espai d'aprenentatge per als joves. Restaurada als anys vint per Francesc Folguera gràcies a una campanya impulsada per la revista *Recvll*, va patir saquejos durant la Guerra Civil, perdent part de l'altar i mobiliari. Restablerta per al culte el 1940, avui dia acull esdeveniments com el cicle "Música a l'Esperança" i és un espai de recolliment que va ser declarat **Bé Cultural d'Interès Local el 2020**.

L'ermita és un edifici d'una sola nau de forma rectangular. L'absis és semicircular i està cobert amb una cúpula esfèrica. La nau està coberta amb una estructura de fusta senzilla que es recolza directament sobre les dues parets centrals, ambdues extraordinàriament perforades amb arcs, el primer és un arc apuntat i el segon un arc rodó lleugerament

rebaixat. La nau de l'ermita de l'Esperança és, per tant, una construcció basada en murs portants, sobre els quals descansa l'estructura de la coberta.

Aquest mètode de construcció basat en murs de càrrega ha estat el sistema estructural més comú en la majoria d'edificis durant segles. No obstant això, l'espai que aquests murs poden emmarcar queda limitat per la mida màxima que pot cobrir una biga de fusta o una volta que vagi de mur a mur. Quan la superfície que es vol construir no supera aquesta mida màxima, els murs no només no són problemàtics, sinó que la seva col·locació pot aportar un ordre que afavoreixi la relació entre l'espai interior i l'estructura. Ara bé, si l'espai necessari per a l'ús de l'edifici excedeix aquesta dimensió, caldrà buscar alternatives, com ara perforar els murs per connectar entre si els diversos espais delimitats.

Ermita de l'Esperança

Interior de l'Ermita de l'Esperança

però en ambdós casos la solució estructural emprada és la mateixa i és del tot coherent amb la forma arquitectònica resultant.

Amb poques excepcions, el nostre país mai ha gaudit de la riquesa necessària per permetre's excessos en els pressupostos de construcció d'edificis religiosos o institucionals. Tanmateix, aquesta limitació ha fet que l'arquitectura catalana hagi trobat en l'austeritat la seva millor forma d'expressió, centrant-se en allò essencial.

L'ermita de l'Esperança és un bon exemple d'aquesta tradició. Malgrat que la seva materialitat original ens és desconeguda, es tracta d'una construcció tan essencial que és raonable suposar que no devia ser gaire diferent de la que veiem avui dia. La combinació entre la rugositat de la pedra, la suavitat de la fusta de la coberta i alguns elements decoratius delicats produeix un equilibri visual destacable.

Ignacio Paricio, catedràtic de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona i autor de nombrosos estudis sobre els fonaments teòrics i pràctics de l'arquitectura, sosté en el seu llibre "*La construcció de l'arquitectura*" que *l'arquitectura gòtica catalana ofereix l'expressió més completa de les possibilitats de la perforació de murs*. En edificis tan majestuosos com el Tinell, la Sala de Contractacions de la Llotja de Barcelona o el Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, així com en d'altres tan modestos com la **petita ermita de l'Esperança de Blanes** o les pallisses d'algunes masies, s'utilitza un sistema de murs paral·lels perforats amb arcades per augmentar l'amplitud de l'espai, que així només queda limitat per la llum de l'arc, ja que la profunditat es pot augmentar afegint-hi més arcs paral·lels. En el cas del saló del Tinell, els arcs salven una llum de disset metres, n'hi ha sis i l'espai resultant fa trenta tres metres i mig de llargada. A l'ermita de l'Esperança la llum dels arcs és de set metres i setanta centímetres, n'hi ha dos i la llargada de la nau és d'uns vuit metres,

La llum, un altre element crucial, transforma i defineix l'espai interior. A l'ermita, la llum entra de manera intensa i directa per la porta i els òculs de la façana principal, creant zones de clarobscur que accentuen les textures dels materials i les formes de l'arquitectura. A la façana oest, les obertures, condicionades per la proximitat dels edificis veïns, permeten una entrada de llum més difusa, generant contrastos subtils que modulen l'ambient. Aquest joc de llum i ombra aporta profunditat i moviment a l'espai, transformant-lo en un lloc de recolliment.

Un espai arquitectònic pot anar més enllà de les paraules i evocar emocions i transmetre significats que no es poden expressar fàcilment. L'estructura, les proporcions, els materials o la llum poden crear una atmosfera que parli directament als sentiments o a la intuïció. I així com una catedral gòtica, amb els seus sostres alts i vitralls acolorits pot inspirar grandiositat, una petita ermita, amb la seva senzillesa i intimitat, pot oferir un refugi que toqui el cor i l'ànima de qui hi entra. ■

ceigrup

blanes

Anselm Clavé 5 · 17300 BLANES
www.ceigrupblanes.com

Amb el suport de Ceigrup Blanes, la mar d'aprop!

SERVEIS IMMOBILIARIS
COMUNITATS
ASSESSORIA D'EMPRESES
ADVOCATS

LA MAR DE PROP!

Casa fundada
1842

Can Burguet
CARNISSERIA
XARCUTERIA

Tel. 972 33 04 87 · can.burguet@gmail.com
Carrer Mollet, 2 · 17300 BLANES (Girona)

P GRATUÏT
PÀRQUING SABA

Carrer Ample, 14 a centre vila · Tel. 972 357 238 · BLANES

CAN GIRONÈS
FORN DE PA DES DE 1925

C/ Jaume Ferrer, 8 – Blanes
972 35 48 48

Rbla. Joaquim Ruyra, 46 – Blanes
972 33 87 87

C/ Roig i Jalpi, 14 – Blanes
972 33 67 88

C/ Mercaders, 27 – Blanes
972 33 89 50

C/ Joan Alcover, 7 – Blanes
972 33 54 36

PASTISSERIA · FORN DE PA · CAFETERIA

- Comunions
- Casaments
- Batejos
- Càterings

Tel. 972 33 39 50
Camí de Sant Pere del Bosc, 17 baixos · 17300 Blanes

EL CEP

CELLER
VINS i CAVES

Anselm Clavé, 41 Tel. 972 33 00 66 17300 BLANES
elcepceller@gmail.com

KIKU

Paellería Restaurant

Pg. Pau Casals, 42 Blanes Tel. 972 332 727

Farmàcia Oms-Arias C.B.
C. Nou, 8 · Tel. 972 330 595
Blanes (Centre Vila)

GR **GIRONÈS I RODÉS, S.L.**
Scs. de J. Gironès, S.A. · Fundada el 1962

PARTNER KNX

Aigua · Gas · Electricitat · Climatització · Calefacció
Plaques solars · Domòtica · Manteniment industrial

Jaume I, 70 · 17300 Blanes · Tel. 972 330 660 · Fax: 972 351 820
info@gironesirodes.com

Albert Ferrández Manchado
regidor i mestre

Comença un nou curs escolar i, com cada setembre, Lloret s'omple d'infants amb motxilles carregades d'expectatives i d'equips docents amb l'energia renovada. El retorn a les aules és, sempre, una oportunitat per posar l'educació al centre del debat públic. Aquest article no pretén abordar tots els desafiaments —que no són pocs— del nostre sistema educatiu, però sí posar el focus en dos reptes clau que, a Lloret, són especialment urgents: la situació de la llengua catalana i la gestió de la segregació escolar.

EL CATALÀ: UNA LLENGUA MINORITZADA, TAMBÉ A LLORET

Una enquesta municipal impulsada en el marc del Dia Internacional de la Llengua Materna el 2022, i resposta per 1.200 persones del municipi (escoles, instituts, Oficina de Català i Escola d'Adults), va identificar fins a 56 llengües maternes diferents a Lloret. Una dada que confirma el que ja sabem: Lloret és una ciutat extraordinàriament diversa. Tanmateix, també hi ha dades que ens han de preocupar: només un 17% de les persones enquestades van indicar el català com a llengua materna, mentre que l'espanyol sumava el 47% i altres llengües com l'àrab, el rus o el panjabi també tenien una presència significativa.

Més enllà de les llengües maternes, també sabem que el 83% de la població s'adreça en castellà a les persones nouvingudes, mentre que només el 17% ho fa en català. Aquestes dades, facilitades pel mateix Ajuntament de Lloret, posen sobre la taula una realitat incontestable: el català és, avui, una llengua minoritzada a casa nostra.

És evident que l'escola juga un paper clau per revertir aquesta situació. Però no podem caure en l'error de pensar que ho pot fer sola. No és just carregar tota la responsabilitat sobre mestres i equips educatius. L'ús del català és una responsabilitat compartida. Si volem que el català sigui llengua de cohesió, d'oportunitats i de futur, cal que tots —administracions, famílies, entitats, comerços i mitjans— ens hi posem de veritat.

Ho diu també el Pacte Nacional per la Llengua: el català ha de ser garant de la igualtat i del

progrés, i per aconseguir-ho cal actuar en tots els àmbits de la vida social. Sense el suport actiu de la comunitat, l'escola no podrà garantir per si sola la normalització lingüística.

SEGREGACIÓ ESCOLAR I MATRÍCULA VIVA: UN PROBLEMA ESTRUCTURAL

El segon gran repte que cal abordar amb urgència és la segregació escolar derivada de la gestió de la matrícula viva. Lloret és, de llarg, un dels municipis amb més mobilitat poblacional de Catalunya, i això es tradueix cada curs en centenars d'incorporacions d'alumnat un cop iniciat el període escolar. L'any passat, van ser més de 370 alumnes que es van escolaritzar fora de termini, 2 alumnes nous cada dia d'escola!

Aquest fet, lluny de ser puntual, s'ha cronificat i s'està gestionant malament. La solució no pot ser, com sembla que s'està fent, derivar la major part d'aquest alumnat a un sol centre educatiu. Això no només vulnera el principi d'equitat, sinó que, com estableix el Pacte contra la segregació escolar (impulsat pel Síndic de Greuges), augmenta el risc d'estigmatització i debilita el dret a una educació de qualitat per a tothom.

Les famílies que arriben a mig curs tenen els mateixos drets que qualsevol altra, i la planificació educativa ha de preveure com garantir la seva acollida digna, distribuïda i equilibrada. Això vol dir més recursos, més aules d'acollida, més formació per al professorat i més implicació institucional.

És imprescindible que el Departament d'Educació deixi de fer pedaços i aposti per una planificació educativa territorial amb visió de futur, que entengui les particularitats de municipis com el nostre. **I també cal que l'Ajuntament de Lloret alci la veu i assumeixi el seu paper en aquesta qüestió.** No ens podem permetre una educació a dues velocitats.

L'EDUCACIÓ COM A RESPONSABILITAT COL·LECTIVA

La diversitat cultural i lingüística de Lloret no és un problema: és un valor, i cal que les nostres escoles tinguin les eines per convertir-la en riquesa. Però això només serà possible si l'educació es converteix en una prioritat real per a totes les institucions, i si tots entenem que el futur de Lloret passa per l'aula.

Perquè l'escola no pot fer-ho tot sola. Però sense una escola forta, cohesionadora i en català, no podem construir el municipi que volem. ■

Oposició frontal de SOS Lloret i SOS Costa Brava a la modificació del POUM que permetria 662 habitatges a Mont Lloret

El passat 13 de Març, la Federació SOS Costa Brava i l'Associació Ciutadana SOS Lloret vam presentar al·legacions a la Modificació del POUM al PPU5 Mont Lloret.

A dia d'avui les entitats continuen a l'espera que es resolguin aquestes al·legacions per part de l'Ajuntament, després d'haver mantingut una reunió, per exposar de primera mà, els motius pels quals resultaria nefast per al medi ambient, el paisatge i també per als interessos del municipi des del punt de vista econòmic i d'habitatge, el fet de desenvolupar una altra zona residencial de **fins a 662 habitatges en un paratge boscós a les Muntanyes de Can Sota**.

Les Entitats Ecologistes sostenen que l'actuació urbanística és irregular i contrària a Dret, pels següents motius:

Primerament, per incompliment de la directriu urbanística del Pla Director de revisió de sòls no sostenibles del litoral gironí, que exigeix al sector de Mont Lloret excloure de l'àmbit tots els terrenys amb valor ambiental alt; excloure els sòls en situació rural i amb pendent superior al 20% i excloure els sòls allunyats del sòl urbà consolidat i no edificats.

El projecte també infringeix el deure de preservar els connectors naturals. Infringeix el deure d'excloure tots els terrenys que el catàleg d'interès natural i paisatgístic de la Diputació de Girona inclou a l'espai connector la Selva Marítima Clau 73, dotats d'alt valor ambiental. En aquest sentit, aquest sentit arriba a l'extrem d'afectar a dues terceres parts de l'àmbit.

Vulneració de la prohibició d'urbanitzar terrenys amb pendents superiors al 20%: el 93% del l'àmbit supera les pendents màximes permeses.

Vulneració la Llei Forestal Catalana que obliga a classificar com a SNU els espais forestals i els terrenys amb naturalesa de bosc.

Manca de sotmetiment a avaluació ambiental estratègica de la modificació puntu-

al atesos els impactes significatius sobre el medi ambient. La implantació de més de 660 parcel·les, afectant 50HA de bosc amb la urbanització, edificació i instal·lació de serveis, pavimentar kilòmetres de vials, preveure més de 660 habitatges, amb impactes per necessitats d'aigua, energia, emissions de CO₂ i generació de residus, efectes sobre el canvi climàtic i impacte paisatgístic, exigeixen avaluació ambiental estratègica.

Incompliment del deure de redactar **l'estudi hidrològic** de la conca i l'anàlisi d'inundabilitat per períodes de retorn de 10, 100 i 500 anys, exigint a l'article 268.5 de la normativa del POUM de Lloret de Mar com a condició de desenvolupament i ordenació del sector.

Incompliment del deure de redactar **un estudi d'impacte** i integració paisatgística imposat al Pla Director. Impacte ambiental i paisatgístic crític i incompatible amb els valors de l'àmbit.

Superació dels terminis de desenvolupament del PPU 5 establerts al POUM de Lloret dins del 1r i 2n quadrienni. Aquests terminis, que acabaven l'octubre de 2015. La manca d'aprovació del Pla Parcial i d'execució de les obres d'urbanització en aquesta data, comporta la no patrimonialització de drets i habilita al Consistori Municipal per desclassificar i reduir el sector sense risc de **compensacions**.

Insuficiència de l'anàlisi d'alternatives d'ordenació. Les entitats denuncien la manca d'anàlisi d'alternatives que contemplin la desclassificació de percentatges rellevants

de sòl: 70% i 50% i l'exclusió de tots els terrenys amb valor de connector natural. I manca d'anàlisi d'alternatives d'ordenació que redueixin edificabilitat.

Les entitats ecologistes denuncien que l'àmbit de Mont Lloret no disposa actualment de vialitat oberta i adequada per mantenir tanta superfície de sòl urbanitzable. Les pistes forestals en sauló no poden tenir la consideració de vialitat, essent improcedent el seu manteniment i essent obligat desclassificar el sòl en situació rural. Denuncien també la improcedència d'aprovar una modificació puntual amb una ordenació que permet implantar 662 habitatges i una població de prop de 2.500 nous habitants en un context d'emergència climàtica.

Cal tenir present que l'ordenació aprovada inicialment per l'Ajuntament de Lloret de Mar per acord de Ple de 27 de gener de 2025 preveu:

- Implantació de 662 habitatges.
- Previsió de 132.400m² d'edificabilitat.
- Manteniment de la totalitat de les edificacions irregularment implantades.
- Manteniment com a sòl urbanitzable i afectació de 52'35HA (523.500m² de sòl), que seran transformats i urbanitzats.
- Vialitat superior a 9'1HA: 91.327'58m² (17'45% del sector).
- Insuficient reducció de l'àmbit en el 32'19% de la seva superfície amb desclassificació de 24'85HA que passen a SNU Clau 5.3 Zona forestal.

L'ordenació aprovada comportarà afectar urbanitzar i transformar uns terrenys de les següents característiques:

- Transformar tot un vessant de muntanya.
- Naturalesa forestal amb cobertura boscosa integral (a excepció de la part situada a la banda oest on es concentren edificacions construïdes per la via de fet i de manera irregular).
- Pendents superiors al 20% en el 93% de l'àmbit territorial del PPU5 Mont Lloret.
- Terrenys amb valor de connector natural i envoltats en la seva major part per sòl de protecció especial.
- Els terrenys formen part de la unitat de paisatge Ardenya-Cadiretes i tenen les característiques del bosc mediterrani.
- Terrenys amb un elevat risc d'incendi.

SOS Costa Brava i SOS Lloret, doncs, prioritzen defensar la preservació d'aquest vessant de muntanya, que constitueix un pulmó verd de la població de Lloret de Mar. I és que el projecte és inadequat en plena emergència climàtica continuar urbanitzant els boscos de Lloret de Mar i autoritzar una urbanització de 662 parcel·les. ■

Reflexions amb arrels: el Ball de Plaça i el sardanisme, dues passions de Joan Domènech

Taula rodona “Apunts sobre la cultura popular a Lloret de Mar: Ball de Plaça i Sardanisme”

Foto: Tito Llorca

El dissabte 19 de juliol, la sala d'actes de l'Ajuntament de Lloret de Mar va acollir la taula rodona *Apunts sobre la cultura popular a Lloret de Mar: Ball de Plaça i Sardanisme*, una activitat que s'inscriu dins del programa de l'Any Joan Domènech i que va servir per aprofundir en dues de les grans passions que van marcar la trajectòria vital i intel·lectual del lloretenc: el Ball de Plaça de Santa Cristina i el món de la sardana.

L'acte, conduït i moderat per Josep Delemus, va oferir un diàleg viu i ric entre persones que han compartit amb Domènech no només afinitats temàtiques, sinó també complicitats personals i trajectòries paral·leles. Hi van intervenir Arseni Frigola, obrer major de Santa Cristina; M. Antònia Juan, musicòloga i coautora del llibre *El Ball de Plaça de l'Obreria de Santa Cristina*; M. Mercè Planas, comunicadora sardanista, i Jordi Rocas, activista del món de la sardana.

La primera part de la taula es va centrar en el Ball de Plaça, una de les tradicions més emblemàtiques del calendari festiu de Lloret, i que Domènech va viure de forma molt directa com a Obrer Major de Santa Cristina. Els ponents van destacar la seva implicació activa en la revitalització i dignificació d'aquesta dansa cerimonial, així com la seva capacitat per documentar-la i analitzar-la amb rigor. M. Antònia Juan va remarcar la contribució fonamental de Domènech en la recerca i divulgació del Ball, materialitzada en la publicació conjunta que tots dos van signar el 2006. Per la seva banda, Arseni Frigola va oferir un testimoni directe de la seva etapa com a obrer, tot recordant l'empenta i l'energia amb què Domènech vivia cada detall de la festa, des de l'assaig previ fins al moment solemne de la dansa davant l'Ajuntament.

La segona part va posar el focus en el sardanisme, un altre dels àmbits en què Joan Domènech va excel·lir com a estudiós i divulgador. Mercè Planas i Jordi Rocas van posar en relleu la seva mirada profunda sobre el món de la sardana, que no es limitava a l'aspecte musical o folklòric, sinó que explorava també les dimensions socials, identitàries i patrimonials d'aquesta expressió cultural. Domènech va contribuir a rescatar figures clau del sardanisme mitjançant biografies i estudis acurats, va establir vincles entre la sardana i altres manifestacions culturals del municipi, i va fomentar l'ensenyament de la sardana a l'escola.

Els participants van coincidir a destacar el paper de Domènech com a pont entre tradició i recerca, com a figura capaç de fer dialogar la memòria viva amb la historiografia, i com algú que entenia la cultura popular no pas com una peça de museu, sinó com un organisme viu i canviant. Les intervencions van anar acompanyades de reflexions més àmplies sobre la transmissió generacional, els reptes actuals de la cultura popular i la necessitat de continuar generant espais de debat i reconeixement com el que oferia la taula rodona.

L'acte va culminar amb una audició de dues sardanes especialment vinculades a Joan Domènech, una manera emotiva i simbòlica de retre homenatge a una figura que va estimar, estudiar i defensar la cultura popular amb una passió infatigable.

Amb aquesta activitat, Lloret de Mar no només recorda Joan Domènech, sinó que torna a posar la cultura popular al centre de la vida col·lectiva, tal com ell sempre va defensar: amb rigor, estima i compromís. ■

Homenatge a Joan Domènech a través del *Butlletí de Santa Cristina*

Joan Domènech al butlletí de l'Obreria

Autoria: Joan Domènech
i Moner

Edita: Obreria Santa Cristina

Pàgines: 324

El passat divendres 18 de juliol, la plaça del Pi de Santa Cristina es va omplir de paraules, records i gratitud amb motiu de la presentació del llibre *L'obra de Joan Domènech en el Butlletí de l'Obreria de Santa Cristina*. L'acte, organitzat per l'Obreria de Santa Cristina, va ser una emotiva mostra de reconeixement a una figura clau del món cultural i patrimonial lloretenc: l'historiador, mestre i activista Joan Domènech i Moner.

L'edició del llibre recull els articles que Domènech va publicar durant gairebé cinquanta anys al Butlletí de l'Obreria, una publicació que ell mateix va contribuir a impulsar i consolidar com a eina de transmissió de memòria col·lectiva. Els textos mostren la seva mirada lúcida, documentada i alhora profundament compromesa amb la història i les tradicions del poble. L'obra és, doncs, un reflex del seu vincle estret amb l'Obreria i amb la festa major d'estiu, que sempre va considerar un dels símbols més vius de la identitat lloretenca.

La taula de presentació va comptar amb la participació d'Arseni Frigola, obrer major de Santa Cristina; Adrià Lamelas, Alcalde de Lloret de Mar; Joaquim Nadal, professor i exconseller de la Generalitat de Catalunya; Teresa Coll, vídua de Joan Domènech; i Joaquim Daban, cap del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar. Entre els assistents a l'acte hi havia membres de l'Obreria, familiars i amics de Domènech, així com estudiosos, lectors i persones que han seguit amb interès la seva trajectòria intel·lectual i cívica.

En un ambient càlid i proper, la trobada esdevingué un homenatge viu i sentit. Es van comentar alguns dels seus textos publicats al *Butlletí de l'Obreria de Santa Cristina*, es van llegir fragments escollits dels seus poemes, i es van compartir records i anècdotes que il·lustraven el seu tarannà compromès i generós. També es va posar de relleu la seva capacitat de fer divulgació històrica amb un estil rigorós i ben documentat, però també planer i accessible, capaç de connectar amb tota mena de públics i de transmetre l'amor per Lloret, per la seva gent i pel patrimoni col·lectiu.

Els articles recopilats abracen una àmplia diversitat de temes, des de l'origen de l'Obreria fins als detalls de la processó marítima, passant per biografies de personatges destacats, cròniques d'actes o reflexions sobre la continuïtat de les tradicions. Aquesta pluralitat demostra la voluntat de Domènech de convertir el Butlletí en un espai de memòria activa, capaç de preservar el passat però també d'interpel·lar el present.

Durant la presentació, es va destacar el valor d'aquesta publicació com a aportació perdurable al patrimoni local. El llibre es converteix així en una eina essencial per entendre no només l'evolució de la festa de Santa Cristina, sinó també la manera com Lloret ha construït, any rere any, la seva identitat cultural. En aquest sentit, aquesta edició és també un homenatge a la feina de tants col·laboradors que, al llarg de dècades, han fet del Butlletí una plataforma viva de divulgació i estima pel poble.

Amb aquest acte, l'Obreria de Santa Cristina no només ret homenatge a la figura de Joan Domènech, sinó que també reivindica el seu llegat escrit, que ens permet reivindicar-lo com a divulgador i investigador rigorós de la història i del patrimoni de Lloret.

Amb el teló de fons de la plaça del Pi, a tocar de l'ermita i envoltats de natura, la presentació va tancar amb un fort aplaudiment, carregat d'admiració i reconeixement. ■

Teresa Coll, vídua de Joan Domènech i Joaquim Nadal, professor i exconseller de la Generalitat de Catalunya a la presentació de la publicació *L'obra de Joan Domènech en el Butlletí de l'Obreria de Santa Cristina*, a càrrec d'Arseni Frigola i Bosch, Obrer Major de Santa Cristina
Foto: Jordi Triadó

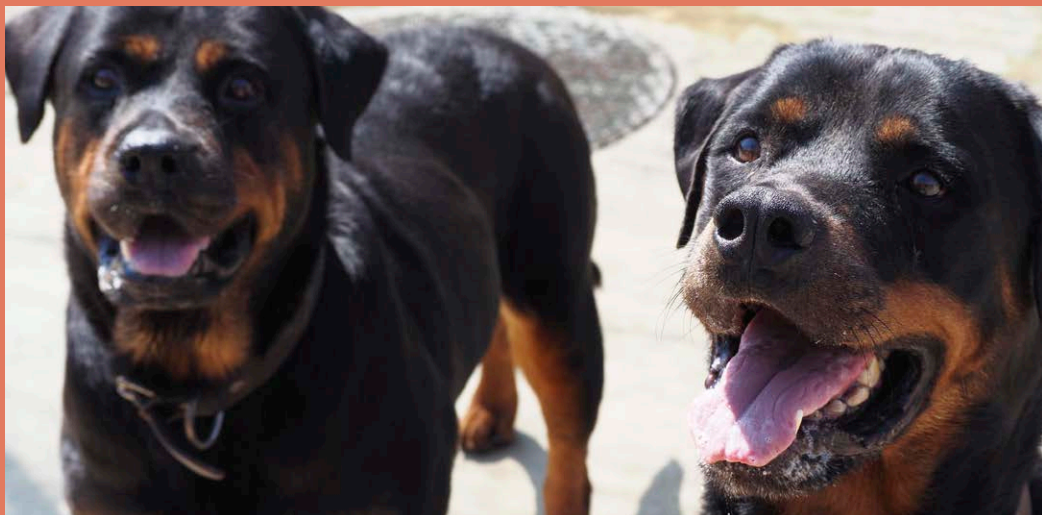

ANIMALONS

Gossos!

Un passeig per una relació històrica amb molts deures actuals

Fotos Cristina Cuesta Gomis

Els gossos han estat companys dels éssers humans durant mil·lennis; ambdós han anat teixint un vincle que enfonsa les arrels d'aquesta relació, ben profund i ben lluny en el temps, uns 20.000 o 40.000 anys -dia amunt, dia avall-. La història ens sona: els llops salvatges van començar a apropar-se als assentaments humans atrets pel menjar i les sobres, i amb el temps, *voilà!*, aquest procés d'adaptació mútua ens va dur a la domesticació del llop donant lloc al gos tal com el coneixem ara. Parlem d'un procés lent, d'una simbiosi que va resultar beneficiosa, no només pels humans, que varen trobar en aquesta espècie un valuós aliat per la caça, la protecció i la guàrdia, sinó també pels cànids, que varen poder accedir a una font constant d'aliment i seguretat.

Al llarg de la història, doncs, el gos ha desenvolupat múltiples funcions al servei de l'ésser humà, que ha anat seleccionant aquells individus que mostraven les característiques físiques, temperament i habilitats més adients per aquelles funcions a què havien de ser destinats. Això es reflecteix en la diversitat de races actuals, moltes de les quals conserven encara els trets originals per als quals varen ser seleccionades.

Parlem del gos de caça, imprescindible en nombroses cultures per a la detecció i recuperació de preses, del gos pastor, fonamental en comunitats agrícoles i ramaderes per

a la conducció i protecció del bestiar; també del gos de guarda, destinat a la protecció de persones, propietats i territoris, així com el gos de guerra o missatger, utilitzat en conflictes armats per la seva capacitat d'orientació i obediència.

Ara bé, com en tot, els canvis al llarg de la història també han modificat la nostra relació amb el gos; amb la Revolució Industrial i la urbanització progressiva, moltes de les funcions tradicionalment destinades als gossos van perdre rellevància. El desenvolupament de noves estructures familiars i valors socials va afavorir l'acceptació del gos com a animal de companyia, especialment en entorns urbans i domèstics. Tant és així, que la cria selectiva es va intensificar, no només per motius funcionals sinó també estètics i afectius. Aquest canvi va marcar el pas definitiu cap a una relació centrada en l'afecte, el vincle emocional i en el desenvolupament de tasques relacionades amb el suport psicològic, l'assistència a persones amb discapacitat, la seguretat i el rescat.

Sembla que tots plegats, però, comparteixen una qualitat essencial: la capacitat de formar un vincle profund amb l'ésser humà, la de ser un amic lleial capaç de donar afecte i protecció incondicional. Sí, incondicionalitat, una paraula més que sovintejada per descriure aquest pelut- habitualment de quatre potes- que és

molt més que una mascota; és un membre de la família.

Com a espècie porta tota la vida mostrant i demostrant una capacitat única per adaptar-se a les necessitats humanes, i sembla que avui dia s'ha convertit en l'animal de companyia per excel·lència amb un títol honorífic: el de millor amic de l'home. Ara bé, és l'home el millor amic del gos?

UNA REALITAT POC AFABLE

Lamentablement, no tots els gossos tenen la sort de trobar una llar on siguin tractats amb amor i respecte. Les xifres d'abandonament d'animals de companyia fan basarda i les raons -inacceptables- són variades i sovint complexes: manca de consciència en l'adquisició d'un compromís a llarg termini, dificultats econòmiques, manca de temps, i fins i tot el desig de desfer-se d'un animal quan aquest ja no resulta "convenient".

Aquesta és una realitat que afecta una xifra massa elevada d'animals que, amb sort, acaben en refugis i protectores, on la situació és difícil i l'espai i els recursos són limitats. I això no només afecta la salut física i psicològica de l'animal, també representa un greu problema social i ètic i fa evident una de les assignatures pendents de la societat pel que fa al benestar animal.

EL PAPER DE LES PROTECTORES: RESCAT, CURA, SENSIBILITZACIÓ... I MOLT MÉS

I a l'epicentre d'aquesta problemàtica, les protectores, que juguen un paper essencial en la protecció i rescat d'animals abandonats. Aquestes organitzacions, que operen sovint amb recursos més que limitats, ofereixen als animals rescatats un refugi temporal, atenció veterinària i les condicions bàsiques necessàries per a la seva supervivència. A més, treballen per trobar adoptants responsables que els proporcionin una llar permanent, adient i amorosa.

I no només això, també duen a terme una tasca fonamental en l'àmbit de la sensibilit-

zació i l'educació mitjançant campanyes de conscienciació per fer entendre a la societat la importància de la tinença responsable, l'adopció i l'esterilització com a mesura preventiva per controlar la població animal i evitar nous abandonaments.

Tanmateix, el treball de les protectores d'animals està lluny d'estar exempt de dificultats. Els recursos per atendre la gran quantitat d'animals abandonats són sovint insuficients, i moltes d'aquestes organitzacions depenen de donacions privades i de la tasca de voluntaris per poder continuar amb la seva tasca. La saturació, la falta de finançament i la impossibilitat de recollir tots els animals que arriben en situació de risc limiten l'efectivitat d'aquestes entitats.

CAP A UNA NOVA MIRADA. ÉS URGENT

És cert que a mesura que el paper del gos - i dels animals- ha evolucionat, també ho ha fet la percepció social dels seus drets. Les legislacions modernes promouen el benestar animal, penalitzen el maltractament i fomenten l'adopció responsable. Aquesta transformació reflecteix un canvi ètic profund en la manera com les societats humanes entenen la seva relació amb altres espècies. Però, és real? És suficient? Ens ho creiem?

El fenomen de l'abandonament d'animals és un problema que no es pot resoldre només amb l'esforç de les protectores; requereix un canvi de mentalitat en l'àmbit social i de l'esforç real de les institucions públiques a l'hora de legislar en matèria de benestar animal des d'una mirada coherent i realista que desplegui eines i recursos per poder aplicar normatives amb garanties.

Cal que com a societat assumim la responsabilitat de la nostra trajectòria en la relació amb els animals i l'impacte que hem generat. Que estiguem disposats a abocar els recursos necessaris per pal·liar el mal que hàgim pogut fer i per mantenir de manera sostenible aquest vincle des d'una mirada responsable. És el moment de fer-nos-en càrrec. **Assumir. Reparar.** ■

Clínica Veterinària RODAMÓN

Dra. Mònica Pérez Redruello

De dilluns a divendres
de 10.30 h a 18 h.
Dissabtes
de 10 h a 12 h.

C. Josep Tarradellas, 6
BLANES
Tel. 972 352 046

DEL MENJAR I BEURE

Cim i tomba

Que una vila tingui un plat propi –això també, per exemple, passa a Gandia, amb la seva Fideuada– em sembla una cosa remarcable, que és lògic que sigui explotat amb orgull per la restauració tossenca, altrament magnífica. **A Tossa**, al setembre fan unes jornades gastronòmiques dedicades a aquest deliciós plat, parent dels suquets.

El Cimitomba –jo sempre l’he escrit així– és un plat dels pescadors i els tapers de **Tossa de Mar**. El seu nom es refereix als moviments de sacseig de l’olla –més que no pas una cassola– cal escriure’l, per tant, de la forma que proposo, més que no pas, com es fa a vegades, “simitomba” o fins cim i tomba. No obstant, a moltes cases aquest plat era conegut simplement com peix amb suc o peix amb trumfos.

Tal com el feien els pescadors –tot bullit en cru– és molt similar al “bacallà amb patates”, que també cuinaven, de la Costa de Llevant al Maresme i, naturalment, dels suquets a la marinesca o de barca. També s’assembla al *cruet* de les costes de Castelló i a algun *aguiat* de peix dels pescadors de Mallorca o el *bullit* dels d’Eivissa.

El peix original sol ser la bestina –que jo prefereixo escriure així, i no bastina, ja que a l’Alguer he escoltat l’expressió “peix bestí”– (rajada, clavellada, escrita, peix d’escorxa...). Com fa la dita: “a Tossa són bestinals, en donen bestina als frares. Alguns pescadors a sota primer hi fiquen el peix. Opcionalment, es pot fer rossejar una mica. D’altres ho fan tot en cru, i, excepcionalment, hi posen ceba –en general als suquets de barca o a la marinesca no s’hi posa mai a part del tomàquet, patates i peix, tot per capes, l’aigua corresponent i l’allioli, al principi de la cocció. Ah!, i no s’hi posa brou o fumet– una mania de certs cuiners poc informats de la cuina tradicional, si de cas aigua de mar. I com em deia un vell pescador de Tossa que fa anys vaig entrevistar per a un llibre sobre els pescadors de la Costa Brava (“Ranxos i xefles”), la quantitat de líquid és essencial a fi d’evitar

Restaurants

on podeu trobar
l'especialitat tradicional
del cimitomba tossenc

BAHIA
CAN CARLUS
CAN GOL
CAN PINI
CAN SIMÓN
CAPRI
CASTELL VELL
EL PETIT
MARINA
MESTRE D'AIXA
MINERVA
SA BARCA
SA MURALLA
TURSIA
VICTOR
VICTORIA

que el plat quedi “disgustat”: se sol comptar un plat soper escàs per persona.

Això no obstant com fan alguns restaurants, pot tenir un fumet de peix de roca (rata, congre, rap...), una picada d'ametlles i avellanes, pebre negre, fonoll, romaní, farigola, llorer i un sofregit; amés fregeixen, a part, les trumfes –això sí, esberlades o esqueixades, amb talls de la mateixa mida que el peix– i el peix, prèviament enfarinat i una morterada d'allioli. Ja veiem que aquesta recepta, força més sofisticada, no es podia fer a la barca. Com a exemple de separació de la recepta original, tenim la que ens proposava **la gran cuinera Camil·la de Tossa**: el feia amb un sofregit d'all, ceba i tomata, sucre i pebre i una mica de fumet, hi afegia pebre vermell, julivert, allioli i mantega! I naturalment els seus acostumats trossos de pebrot morro de Na Camil·la recomana patates no feculentes –i per això hi posa farina–, com les Desirée de Setcases.

Per cert, l'expressió Suquet a la marinesca (tot en cru) era utilitzada per Ruyra, per tant pertany al lèxic de la Selva, però també de l'Alt Empordà –Cadaqués, l'Escala. Era el suquet que la Lúdia de Cadaqués cuinava per a Salvador Dalí, generalment amb serrans.

Tossa de Mar no solament és un dels pobles costers més bonics de Catalunya i amb més cultura artística, sinó que **té una gran cuina i pastisseria: Cimitomba**, Arròs de paraigüero o dels mal temps, Suquet d'anxo-

ves, Calamars farcits a la tossenca, Fideus a la cassola, merengues, els antics bescuits... També begudes, com el licor de murtra.

També és important per a la història del vi escumós o xampany. Tossa no hi va haver tants tapers com Cassà o Palafrugell, però s'hi va fer un producte molt relacionat amb aquesta cultura, **el xampany, elaborat per primera vegada a Catalunya** per la família Llach (encara existeix el seu casal). **Tossa també es distingeix per un bon nivell de la seva restauració i les nombroses mostres gastronòmiques, com les del Cimitomba.**

CIMITOMBA

Una recepta tradicional dels pescadors

Ingredients: 8 rodelles de peix de carn ferma o “fort” (rajada, gateta o gat, lluern, déntol, nero, rata, aranya, rap, o 1 kg) / 2 tomàquets mitjans / 4 grans d'all / Oli / 1 kg de patates (Desirée, Kennebec) / aigua / sal / allioli (un morter; alls, oli d'oliva, sal).

Elaboració: teniu el peix tallat a rodanxes, ben net d'escates i tripes. Saleu els talls molt bé. Teniu també les patates pelades i tallades a trossos, millor esqueixades. En una cassola o bé una olla posada al foc amb un cul d'oli hi feu un sofregit amb els alls pelats i picats i la tomata picada, millor sense la pela. Al cap d'uns 10 minuts, hi tireu les patates i al damunt el peix, així com sal; ho cobriu amb aigua i ho

Cuiners de l'Associació de la Cuina Tradicional Tossenca amb el destacat cuiner internacional tossenc David Gil (setembre 2024)

porteu a ebullició, a foc força alt, i ho aneu tombant. Al cap d'uns 15 minuts hi tireu l'allioli i ho aneu sacsejant amb moviments sobtats i enèrgics, mirant que el que hi ha al fons del recipient pugi al damunt, "cim i tomba", fins que tot quedi lligat. Serviu-ho després d'haver-ho tapat un parell de minuts. Hi ha variants en què el peix s'enfarina i es fregeix, i també es fregeixen les patates lleugerament.

Aquesta és la recepta dels pescadors, que difereix, per tant, de la que se sol fer en alguns restaurants amb les patates també sofregides, addició de ceba, julivert i pebrot o pebre vermell, farina etc. Tal com la feien també –tot bullit en cru– els pescadors és molt similar al "Bacallà amb patates", que també cuinaven, de la Costa de Llevant al Maresme. Alguns pescadors a sota primer hi fiquen el peix. Opcionalment, es pot fer rossejar una mica.

Els secrets d'un bon cimitomba són els següents. (1) Emprar peix que no es desfaci, com el cap-roig (anomenat també escorpa o escòrpora roja o polla i gallina de mar), nero, déntol, rap, mussola o bestina. Actual-

ment, se sol fer de rap, però els pescadors el solien fer de bestina (rajada, clavellada, escrita...): "A Tossa són bestinals/en donen bestina als freres", fa la tonada popular, fent referència al plat que els tossencs donaven, una vegada l'any, a uns freres del monestir de Ripoll, suposadament, poc coneixedors del peix. **(2)** Fer servir unes patates poc feculentes, però velles, de Vic, Setcases, Sant Hilari, etc. i esqueixar-les, no tallar-les. **(3)** Preparar un allioli ben ferm, només amb alls, oli d'oliva i un pols de sal (sense ou). **(4)** Mesurar bé la quantitat d'aigua (antigament es feia servir aigua de mar).

A l'hivern es fan servir "cagalls" (tomates de penjar). Alguns hi afegeixen fonoll, farigola, etc. ■

Fisioteràpia · Osteopatia · Psiconeuroinmunologia · Massatges · Rituals · Estètica Facial · Estètica Corporal · Teràpia Emocional
**COS
ESVELT**
 SINCE 1982

Fisioteràpia i Estètica Avançada a Tossa de Mar

Cos Esvelt Tossa

cosesvelt.tossa

972340740

www.cosesvelt.net

PREVEUEN QUE MÉS DE 27.000 GIRONINS PATIRAN “CEGUERA SILENCIOSA” EN CINC ANYS

Lluís Amat
editor

Més de 18.000 persones tenen glaucoma, Els afectats per **glaucoma** o “ceguera silenciosa”, tal com es coneix popularment aquesta afecció caracteritzada per un **augment de la pressió** intraocular que provoca danys al nervi òptic i que pot arribar a produir ceguera. A més, els experts preveuen que podria arribar a afectar uns 27.000 gironins el 2030 si no es prenen mesures urgents, segons les darreres estimacions mèdiques.

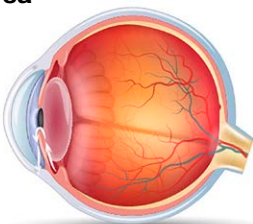
Aquest grup de malalties oculars, que en la major part dels casos es caracteritza per un dany progressiu del **nervi òptic**, continua sent avui dia la causa principal de **ceguesa irreversible** al món. Com que al principi es manifesta de forma asimptomàtica, es calcula que **al voltant d'un 40% de les persones que ho pateixen no ho sap** (unes prop d'11.000 persones a Girona en cinc anys) i, quan reben el diagnòstic, ja és massa tard, ja que la pèrdua de visió és con-

siderable. Per aquest motiu, durant la Setmana Mundial del Glaucoma, l'Associació de Glaucoma per a Afectats i Familiars (AGAF) vol destacar **la importància d'un diagnòstic precoç**, així com una adherència correcta als **tractaments** pautats pels oftalmòlegs especialistes per frenar l'avenç.

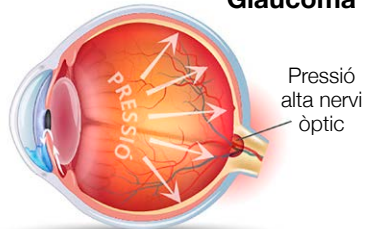
“El glaucoma té un greu problema. Els pacients no es fan les revisions oculars recomanades a partir de determinades edats i, per això, quan reben el diagnòstic ja s'ha perdut força visió. D'altra banda, les persones que tenen aquesta patologia presenten un índex molt baix d'adherència als tractaments. Per aquests motius el glaucoma continua sent la primera causa de ceguera irreversible al món”.

Una de les conseqüències més grans del glaucoma és que va reduint a poc a poc el **camp visual perifèric** i crea el que es coneix com la visió de túnel o de canó d'escopeta. No produeix dolor i és asimptomàtic, així que la persona que pateix l'afectació sol adonar-se'n quan ja ha perdut força visió. Per això, des de l'Associació de Glaucoma per a Afectats i Familiars (AGAF) destaquen la importància de fer-se les revisions periòdiques recomanades, sobretot, **a partir dels 45 anys** que és quan aquesta malaltia presenta més incidència. ■

Ull sa

Glaucoma

Caralt i Conesa
CORREDORIA D'ASSEGURANCES

Deixa'ns aconsellar-te
Nosaltres et cuidem

David Moré Aguirre
Arxiver de Tossa

ANIVERSARIS — 100 anys —

Josep Maria Ainaud pronunciant el Pregó de la Festa Major de Sant Pere el 1986

Foto: Jaume Moré Alcalde.
AMT. Fons Ajuntament de
Tossa de Mar

En el centenari del naixement de l'advocat i historiador

JOSEP MARIA AINAUD DE LASARTE

En el *Quadern de la Selva*, núm. 25, de 2013, vaig publicar l'article "Josep Maria Ainaud de Lasarte (1925-2012), un savi que va estimar Tossa", on en vint pàgines repassava àmpliament la trajectòria personal i professional d'un gran erudit, amb vocació pedagògica i una profunda i sentida disposició per al servei públic. Hi vaig explicar el vincle que sempre l'uní amb Tossa, i la relació que hi vaig mantenir en els seus darrers deu anys. Tothora em dispensà un tracte exquisit i m'ajudà en tot allò que li vaig demanar, especialment el 2002 en motiu de l'edició del Programa de la Festa Major de Sant Pere, facilitant-me nombrosos contactes de descendents de la colònia d'estiuejants barcelonina de les dècades dels vint als quaranta. També ens guià i orientà sobre diversos aspectes que amb els anys han permès desenvolupar algunes recerques. Durant la seva llarga i prolífica

trajectòria les diverses instàncies culturals de la vila de Tossa hi mantingueren un fructífer vincle d'amistat i complicitat. No ha de sorprendre, doncs, que quan l'amic Lluís Amat em proposà l'avinentsa d'alguna efemèride per recordar en aquestes pàgines, li suggerís evocar Josep Maria Ainaud de Lasarte.

I ho faig, també, com un crític enèrgic contra el vergonyant oblit de la Generalitat de Catalunya –institució per a la restitució i prestigi de la qual tant va treballar–, que en les commemoracions oficials d'enguany ha negligit la seva figura. El 2025 es recorden 14 personatges, entre els quals la seva sogra, la soprano Conxita Badia, en el 50è aniversari del seu traspàs, i la del seu company d'estudis i bon amic, l'arquitecte Oriol Bohigas, també en el centenari del seu naixement. L'ombra d'una malentesa paritat de gènere podria estar rere aquesta estultícia, o potser hagi prevalgut algun absurd criteri ideològic. En tot cas, és imperdonable, i el país no s'ho hauria de permetre.

No obstant, la Generalitat de Catalunya mitjançant el Decret 26/2012 de 6 de març va atorgar-li la Medalla d'Or, per *distingir una de les personalitats que més ha contribuït al redreçament nacional des del període de la resistència al franquisme, i que són referents de catalanitat i d'afirmació de la nostra cultura, valorant especialment la seva sostinguda fidelitat als millors valors cívics*. A diferència d'altres, a qui el país també oblidava en vida, ell va poder gaudir d'un reconeixement a la seva llarga trajectòria de servei. Per atenció seva vaig assistir al Palau de la Generalitat a l'acte d'entrega d'aquella distinció. Després de la glossa que li va fer el seu íntim amic Josep Maria Espinàs, va obsequiar-nos amb la seva darrera lliçó magistral, que resumint va consistir en un cant a l'esperança enmig de la tempesta dels nostres temps. Malgrat les crisis –va dir– tinguem fe en Catalunya. L'estima pel país, per al qual tant va treballar, el feren mereixedor amb escreix d'aquell reconeixement. Ara, però,... Tanmateix, aquest país és així, i per això anem com anem, navegant a la deriva, mentre d'altres, sense fer tanta fressa ni escarafalls, saben posar rumbos de progrés tangible.

Nascut al barri de Sarrià de Barcelona el 13 de juny de 1925, el seu va ser un bressol de cultura: el pare fou el pedagog i artista Manel Ainaud Sánchez, l'avi patern el fotògraf Jules

Els germans Joan, Anna Maria i Josep Maria Ainaud de Lasarte, jugant a la platja de Tossa, el 1931

AMT. Fons personal Josep Maria Ainaud de Lasarte

Ainaud, i l'avi matern Josep Maria de Lasarte de Janer, advocat, poeta, escriptor, autor teatral i periodista, membre d'una família de poetes, capitans de marina i industrials. L'àvia materna, Carme Karr Alfonsetti, dona singular al seu temps, periodista, escriptora, musicòloga, i publicista, a més de precursora del feminisme. El germà gran l'historiador de l'art Joan Ainaud de Lasarte, i el seu cunyat l'arqueòleg i historiador de l'art Frederic Pau Verrié Faget. Ell mateix va contreure matrimoni el 1957 amb la pianista Carme Agustí Badia, filla de la soprano i professora de cant Conxita Badia Millàs, i cunyada de l'arquitecte i dirigent de l'escoltisme català Jordi Bonet Armengol, director i coordinador de les obres de la Sagrada Família.

Estudià a l'Escola Montessori de l'Ajuntament de Barcelona i l'Institut Escola de la Generalitat. Acabà el batxillerat amb premi extraordinari a l'Institut Ménéndez y Pelayo. Com estudiant de dret, durant la Segona Guerra Mundial col·laborà amb els aliats passant informació als anglesos sobre els moviments de vaixells al port de Barcelona i pilots i fugitius que travessaven els Pirineus. El 1952 es llicencià en dret per la UB, on coincidí amb exponents rellevants de la seva generació que impulsaven la resistència cultural.

El 1948 fundà la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials, filial de l'IEC. Deixeble de Ferran Soldevila i Agustí Duran Sanpere als Estudis Universitaris Catalans i a l'Institut Municipal d'Història. El 1974 participà en la fundació del Grup d'Advocats Demòcrates. Treballà biografies de diversos personatges, i divulgà la història i la cultura catalanes des de diversos mitjans de comunicació, escrits (*Historia y Vida*, *Gran Enciclopèdia Catalana* i les *Nadales* de la Fundació Carulla) i audiovisuals (TV3, TVE-Catalunya, Catalunya Ràdio i COM Ràdio), i amb conferències arreu. Diputat al Parlament de Catalunya (1980-1984), i regidor de l'Ajuntament de Barcelona (1987-1990).

Vinculat a centenars d'entitats i institucions d'arreu del país. A Barcelona en destaca Òmnium Cultural, Ateneu Barcelonès, Ateneu Enciclopèdic Popular, Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, Societat Catalana de Pedagogia, Fundació Joan Maragall, Fundació Carles Pi i Sunyer, Amics de la Ciutat, Amics de la UNESCO o Amics de l'Institut Escola. Participava en decisions i actes de les més altes institucions i entitats del país, i alhora era capaç de col·laborar desinteressadament i activa amb institucions i petites entitats de molts pobles. I entre aquests, especialment, Tossa, vila amb la qual l'unien forts vincles emocionals des de la més tendra infantesa. Durant dècades la seva col·laboració amb tot allò que li arribava de Tossa va ser constant, entregada, entusiasta, carregada de sentiment, amarada de nostàlgia. Fou en reconeixement d'aquest estret vincle travat al llarg de tota una vida que l'Associació Amics de Tossa-Club UNESCO li va concedir l'any 2007 el Premi Ginesta, petita distinció de caràcter local que ell va acceptar com la més gran, perquè venia de la seva estimada Tossa. ■

Salutació afectuosa de Josep Maria Ainaud a Joaquina Sitjà Navarra, vídua del pintor Francesc Serra Castellet, en el parlament d'inauguració de l'exposició antològica del pintor, que va tenir lloc a la Pinacoteca Municipal de Tossa el 24 de juliol de 1994. A la seva dreta, la filla del pintor, Teresa Serra, i l'alcalde Telm Zaragoza

Foto Jaume Moré Alcalde.
AMT. Col·lecció Teresa Serra Sitjà

CEAB-CSIC Comunicació
Blanes, 7 agost 2025

Stazione Zoologica
Anton Dohrn (SZN)

Un equip científic, amb participació del CEAB-CSIC, ha documentat, per primer cop, el moviment actiu en individus adults d'un tipus d'ascidi. Es tracta d'una nova espècie que es val d'aquesta estratègia inèdita per poder viure en fons sorrencs. Fins ara es considerava que aquests animals filtradors eren completament immòbils passada la fase larvària.

Investigadors de la Università degli Studi di Napoli, de la Stazione Zoologica Anton Dohrn, també de Nàpols (Itàlia), i del **Centre d'Estudis Avançats de Blanes** (CEAB-CSIC), han descrit una nova espècie d'ascidi descoberta al fons marí del Golf de Nàpols (al mar Tirrè, Mediterrani). Viu en fons sorrencs, un tipus de substrat gens habitual pels ascidis. I presenta una característica sorprenent: és capaç de moure's, tot i que de manera molt lenta. Aquest comportament, fins ara inèdit en individus adults d'aquest grup d'animals, trenca amb la idea clàssica que els ascidis viuen completament fixos al substrat un cop han completat la metamorfosi (les larves dels ascidis sí neden durant un temps fins a trobar un lloc adequat al que adherir-se).

La nova espècie ha estat batejada amb el nom *Heterostigma monniotae*, en homenatge a l'ascidiòloga francesa Françoise Monniot (1936–2024), pionera en l'estudi d'aquest gènere d'animals. Viu lliurement en fons sorrencs de poca profunditat, entre els 2 i els 20 metres i mostra, d'adulta, una característica sorprenent: és capaç de moure's per sí sola.

L'equip científic ha pogut enregistrar aquest moviment en vídeo. En condicions de laboratori, nombrosos exemplars es van desempallegar de la sorra que habitualment els cobreix, i van adoptar una forma "nua", amb els sifons oposats i contraccions rítmiques que els van permetre anar-se desplaçant lentament pel substrat sorrenc. En pocs dies es van desplaçar fins a 17 mil·límetres.

Un dels membres de l'equip científic, l'investigador del CEAB-CSIC expert en ascidis, Xavier Turon, explica que *"Pot semblar poc, però el simple fet que es moguin activament canvia completament el que sabíem d'aquests animals fins ara. Pensàvem que tots, un cop formats, eren completament sèssils, que no es podien moure gens per ells mateixos, que vivien fixos allà on s'havien establert les larves. El moviment voluntari essent adult, encara que sigui molt lent, pot ser clau per sobreviure en determinats contextos: pot servir per reagrupar-se o per trobar condicions millors. Aquest descobriment ens obliga a repensar la seva biologia, ecologia i evolució"*.

Aportem solucions per a un planeta més verd

Riccardo Virgili, doctorand a la Universitat de Nàpols Federico II i a la Stazione Zoologica Anton Dohrn i primer autor de l'estudi, subratlla que *"Els ascidis mostren varietat de formes corporals i de vida. Tanmateix, el que vam observar en aquesta nova espècie no s'havia reportat abans i va resultar sorprenent. Els mecanismes observats en aquest petit ascidi van revelar la capacitat inesperada de reaccionar activament als canvis en les condicions externes. Aquest descobriment obre nous interrogants sobre com els ascidis poden adaptar-se a hàbitats inestables"*.

La troballa de la nova espècie i d'aquesta adaptació inèdita s'ha documentat en un article científic publicat recentment a la revista *Invertebrate Systematics* sota el títol "Paedomorphic adaptations in a new *Heterostigma* species: a novel strategy for ascidians to live in soft-bottom habitats" (Virgili et al., 2025, doi:10.1071/IS24103)

Els investigadors hi remarquen que aquesta estratègia evolutiva és completament nova en ascidis. Es basa en la pedomorfosi: que consisteix en retenir trets juvenils essent adult. En *H. monniotae*, característiques de la seva forma juvenil –com el cos flexible, la disposició oposada dels sifons i la túnica prima amb poca sorra, que faciliten el moviment actiu– es poden manifestar en l'individu adult. És una estratègia d'adaptació al seu ambient, a la vida entre els grans de sorra, un substrat poc habitual per aquests

animals marins. Segons els científics, el moviment actiu seria una resposta extrema a viure en aquests hàbitats inestables: els podria ajudar a escapar de corrents, de quedar-se soterrats o d'altres riscos localitzats. Subratllen que aquest és el primer cas documentat d'ascidis que desenvolupen un fenotip mòbil, obrint noves perspectives per a l'estudi d'aquests organismes.

L'equip també adverteix de la fragilitat d'aquesta població: *H. monniotae* té baixa diversitat genètica i una distribució molt limitada, en àrees costaneres altament antropitzades, que suporten grans pressions humanes (fins el moment, s'ha localitzat a la zona de Nàpols i en punts concrets del sud de França). Així doncs, alerten sobre la necessitat de seguiment i de mesures orientades a la conservació, directa i indirecta, d'aquesta nova espècie tan particular.

ANIMALS MARINS FILTRADORS

Els ascidis són animals marins invertebrats, classificats dins dels tunicats. Viuen filtrant l'aigua i obtenint-ne els nutrients per alimentar-se. Són molt habituals als fons marins, especialment als rocosos, on s'adhereixen i romanen tota la vida adulta. Malgrat la seva aparença senzilla, són el grup d'animals evolutivament més propers als vertebrats. La majoria passen per una fase larvària mòbil, en la que poden nedar unes hores fins que troben un lloc adequat. Un cop trobat, s'hi fixen i desenvolupen una forma adulta totalment sedentària. El descobriment fet per aquest equip científic deixa enrere la convicció que tots els ascidis són sèssils un cop desenvolupats i revela una nova espècie capaç de moure's essent adulta, com a estratègia evolutiva d'adaptació als fons sorrencs mediterranis en els que viu. ■

Recursos audiovisuals:

vídeo de l'ascidi: <https://www.youtube.com/watch?v=3EctcZUdTW&t=3s>

Crèdits: Fabio Crocetta

Fotografies:

Stazione Zoologica Anton Dohrn (SZN)

10. HOSTALRIC, CAPITAL DEL VESCOMTAT

Mapa del segle XVIII. Corregiment de Girona. 1716
Oleguer de Taverner i d'Ardena i Darnius. Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya

El lloc d'Hostalric, situat estratègicament sobre el *camí reial* (també anomenat *camí ral*) de Barcelona a Girona, està documentat des del 1106 i el seu castell des del 1145. El context geoestratègic de la vila d'Hostalric afavorí de manera molt important el seu auge com a capital vescomtal.

Aquesta ubicació estratègica va fer que la vila i el castell fossin testimonis de la major part de les guerres que afectaren el país: la croada contra Catalunya de 1284-1285, la guerra civil catalana i les revoltes remences (s. XV), la guerra dels Segadors i la guerra dels Nous Anys (s. XVII), la guerra de Successió (s. XVIII) i la guerra del Francès (s. XIX). A partir del segle XVII el castell es començà a transformar per adaptar-se a les noves estratègies de defensa de l'època moderna. Però les obres més importants de fortificació i que van modificar l'estructura de l'antic castell medieval es van dur a terme durant el s. XVIII.

A partir del segle XIII es va convertir en la capital administrativa del vescomtat de Cabrera. Hi havia la notaria pública, l'escribania i la cort judicial, i hi residien el procurador general i el clavari. També acollia un hospital, diversos hostals i fins i tot una petita comunitat jueva.

DATES CLAU EN LA HISTÒRIA D'HOSTALRIC EN TEMPS DEL CABRERA:

- La primera referència documental nom d'Hostalric apareix en un document datat de l'any 1106. En aquest, el comte Ramon Berenguer II exigeix al vescomte Guerau II el reconeixement dels vincles feudals sobre diversos castells. La cita exacta diu: "*Juro que mentre jo visqui no aixecaré castell al lloc conegut per Hostalric.*" Aquesta menció estableix les primeres bases de la presència d'un poder senyorial en aquest indret.

Muralla medieval d'Hostalric. Ajuntament d'Hostalric

- El 18 d'octubre de 1242, el rei Jaume I, des de València, concedeix al vescomte Guerau de Cabrera el privilegi de celebrar mercat a Hostalric. Aquesta llicència, recollida en un pergami original conservat fins avui, va representar un impuls econòmic important per a la vila, que començava a configurar-se com un centre de vida comercial.
- Només un any després, l'any 1243, el vescomte Guerau V atorga la carta de poblament a Hostalric. Aquest document establia un conjunt de privilegis destinats a fomentar la formació d'un nucli de població estable. La situació geogràfica d'Hostalric, al cor de les rutes medievals catalanes, li atorgava un paper clau com a punt de control militar i com a pol d'activitat econòmica.
- L'any 1327, la vescomtessa Marquesa concedeix als habitants d'Hostalric el dret a organitzar-se sota el seu propi règim municipal, conegut com la universitat d'Hostalric. Aquest privilegi significà un pas decisiu per transformar Hostalric com a capital administrativa del vescomtat.

L'EMPREMTA DE MARQUESA DE CABRERA A HOSTALRIC

Marquesa de Cabrera, comtessa d'Empúries i vescomtessa de Cabrera, va ser una figura destacada en la història de la Catalunya medieval i, especialment, en el desenvolupament polític i institucional d'Hostalric. Nascuda entorn de l'any 1266, fou l'única filla del vescomte Guerau VI i de Sança de Santaegúnia. A la mort del seu pare, l'any 1278, heretà el títol vescomtal com a única hereva, assumint així un paper clau dins la noblesa catalana.

Pels volts de l'any 1280, Marquesa es casà amb Ponç Hug V d'Empúries. Aquesta unió no només representava un enllaç matrimonial, sinó que significava també la fusió de dues grans senyories: el vescomtat de Cabrera i el comtat

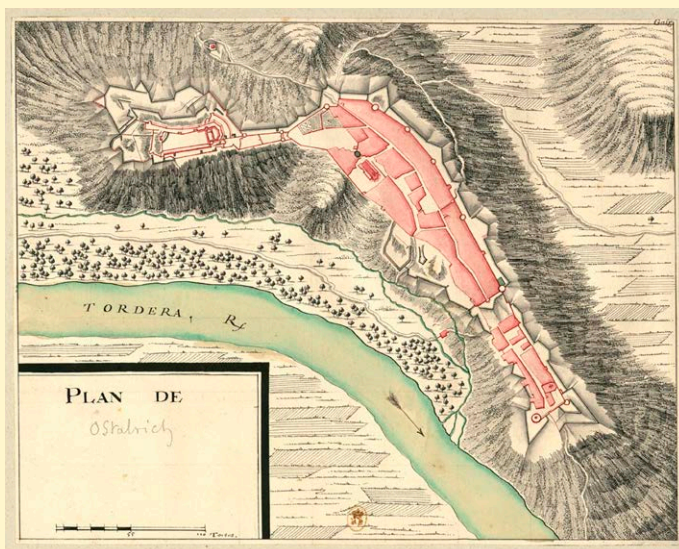
d'Empúries. Pocs anys després, el rei Pere el Gran donà el vescomtat de Bas al comte d'Empúries, consolidant un dels dominis feudals més extensos de la Catalunya de l'època.

Marquesa, senyora de la vila d'Hostalric, on va residir, convertí aquesta població en la capital administrativa del vescomtat. La seva acció de govern tingué un gran impacte: afavorí el creixement urbanístic, social i polític de la vila, i impulsà una incipient organització municipal. A més, va eximir els habitants dels anomenats "mals usos" i els concedí diversos privilegis que reforçaren el seu benestar i autonomia.

Un dels moments més destacats del seu govern fou el 16 de juny de 1327, quan atorgà als veïns d'Hostalric el privilegi de tenir el seu propi règim municipal, conegut com la universitat d'Hostalric. Aquesta concessió conferia personalitat jurídica a la comunitat i li proporcionava instruments per gestionar millor les contribucions fiscals i militars. A més, consolidava i ampliava les franqueses atorgades anteriorment per Guerau V, fundador de la vila.

L'any 1328, Marquesa de Cabrera morí havent sobreviscut al seu marit i als seus fills, sense deixar descendència directa. El vescomtat de Cabrera passà llavors a mans del seu cosí, Bernat I de Cabrera.

Marquesa de Cabrera deixà un llegat profund: fou una dona de poder en una època dominada per homes, i gràcies a la seva visió i acció política, Hostalric es consolidà com a peça clau dins l'organització territorial del vescomtat de Cabrera. ■

Plànol d'Hostalric de 1694. Bibliothèque Nationale de France

- OFTALMOLOGIA GENERAL
- CIRURGIA OFTALMOLÒGICA
- LÀSER OCULAR
- LENTS DE CONTACTE
- REVISIÓ DE CARNETS DE CONDUIR, ARMES I NAVEGACIÓ
- CONCERT AMB LES PRINCIPALS MÚTUES

**institut
oftalmològic
FELIP**

C. ANSELM CLAVÉ, 86 • 17300 BLANES • TEL. 972 35 04 77

Martí Farré
periodista musical

EL RECONeixEMENT DE LA SANT ANDREU JAZZ BAND

La formació andreuena és la primera banda europea a pujar al pòdium de concurs 'Essential Ellington', organitzat pel Lincoln Center de Nova York.

Una de les escenes més emotives del documental de Ramon Tort *A Film About Kinds and Music* (2012), és quan Jesse Davis, autèntica autoritat en la matèria, es dirigeix a Joan Chamorro en els següents termes: "Algun dia la comunitat del jazz agrairà el que està fent vostè per aquesta música". El director de la Sant Andreu Jazz Band s'emociona i l'escena esdevé una de les més entenedores del llargmetratge. El film en qüestió retrata la idiosincràsia d'aquesta formació pionera, única al país, i amb una manera de fer que ha traspassat fronteres, i des de fa gairebé dues dècades. De fet, el reconeixement que va rebre el passat 12 de maig se suma a la col·lecció de fites que atresora: gires internacionals, participació en seminaris de renom, col·laboracions amb grans figures... La llista és llarga, brillant i prolífica, i inclou tutejos amb noms que ben bé podrien ser caps de cartell a molts festivals -entre d'altres, és clar, l'esmentat Jesse Davis.

El segon premi a la competició 'Essential Ellington', és una notícia que, si més no, crida -o hauria de cridar més- l'atenció: la Sant Andreu Jazz Band ha estat l'única big band escolar europea que ha arribat al palmarès d'un concurs d'aquesta volada. De fet, l'orquestra barcelonina és la primera no nord-americana que ha pujat al pòdium, atès que no ha estat fins a aquest any en què el concurs ha obert les portes a bandes estrangeres. La bona nova ha coincidit amb el trentè aniversari d'Essential Ellington', iniciativa que celebra també una setmana lectiva amb músics de l'orquestra del Jazz At Lincoln Center, dirigida per Wynton Marsalis.

Una nota publicada al web del Lincoln Center revela encara més mèrits: la SAJB ha arribat a la fase final després de superar una selecció de 127 propostes i, a més de quedar segona, alguns dels seus intèrprets han rebut distincions com a instrumentistes: el pianista Pau García, els saxofonistes

FETS I GENT

Bernat Benavente i Lola Peñaranda, els trompetistes Gerard Peñaranda, Martí Costalango i Elsa Armengou i la cantant Clàudia Rostey; noms que, ben segur, aviat formaran part de la cartellera habitual del jazz i músiques afins. Alguns 'ex-SAJB'són avui artistes coneguts i reconeguts: Andrea Motis, Rita Payés, Joan Mar Sauqué, Eva Fernández, Alba Armengou, Irene Reig, els germans Datzira i altres.

La cursiva emprada en l'adjectiu 'escolar' no és cap llicència i fa referència a un dels principis de l'anomenat **"mètode Chamorro": fer que els joves alumnes de la SAJB siguin alhora professionals**, és a dir, que aprenguin l'instrument, la música, mentre toquen, mentre pugen dalt l'escenari. Per Chamorro és la millor manera d'aprendre a fer música i, sobretot, a viure-la.

Tornant a l'inici d'aquesta peça, el saxofonista Jessie Davis, músic totèmic de Nova Orleans, diu també a Joan Chamorro el següent: "Des del punt de vista humà, això

[que fa] és molt bonic, perquè, quan sentim notícies i veiem les coses horribles que passen pel món, i tot el que és capaç de fer l'ésser humà, vostè és amb **un grup de criatures fent coses constructives, creatives, i això és simplement preciós**, i no li falta raó. ■

PREMSA
REVISTES

KATY

C/ Jaume Ferrer, 1
17300 Blanes
T 601 99 39 39

Llibreria Fleca *Fenals*

PREMSA - REVISTES - LLIBRES
CÒPIES I IMPRESSIONS des de USB
SERVEI DE CORREU ELECTRÒNIC
ENQUADERNACIONS MATERIAL ESCOLAR
FLECA I PASTISSERIA

C. Pere Codina i Mont, 57 | Fenals - Lloret de Mar
Tel. Fax. 972 36 77 76 | papereria@pfenals.com

LOTERIA DE CATALUNYA

OBERT
TOT
L'ANY

Josep Maria Guinart
Professor de música

THE MAMZELLES – QUE SE DESNUDE OTRA
(DiscMedi, 2012)

Avui dia tothom (és un dir) coneix Rigoberta Bandini. Fins i tot va actuar a la jornada inaugural de l'últim Primavera Sound. Tot i que des de 2020 que publicava cançons, va ser al Benidorm Fest (quants Fests que hi ha ara, en lloc de Festivals!) de 2022 que amb "Ay mamá" va arribar al gran públic i d'aquí a omplir grans recintes (per exemple el passat 28 de juny ni més ni menys que el Palau Sant Jordi).

Un cop situada, però, tirem uns anys enrere, fins el 2011. Rigoberta Bandini llavors no es deia Rigoberta Bandini. Era la Paula Ribó i juntament amb Paula Malia i Bàrbara Mesanza van muntar un trio que responia per **The Mamzelles**. Així van guanyar el Premi Joventut del Concurs Sona9 i la Generalitat de Catalunya les va contractar per fer publicitat del reciclatge ("Envàs on vas?") on les seves dots d'actrius i el seu joc de veus ja despuntava.

I l'any següent van publicar el seu primer LP: "Que se desnude otra". Total fa tretze anys, però sembla que faci tant que potser val la pena "rescatar-lo".

Ja la portada és impactant (?). Elles tres abaixant-se les calces. I després d'unes tranquil·les notes introductòries de teclat, la bateria ens introdueix un ritme ballable i propens a fer moure el cap, i el títol anglès "Dead Little Fly" engegava amb *Tu no me engañas, te tengo calada, ese pintalabios indica que vas maquillada*. Primera dosi de feminisme ben entès.

Uns arpegis de guitarra i un dolç violoncel introdueixen "Vagó #3" i les tres veus entonen *Des del primer moment/que et vaig veure corrents/ja intuïa que malgrat la miopia/l'instint no m'enganyaria/i m'agradaries més i més si més i més*. Però després d'una gran sorpresa el presumpte heroi diu *Nena, jo et donaré seguretat/Nena, tu em necessites i no ho saps*. I The Mamzelles contesten [...] *Però t'asseguro que em cuido soleta/no necessito ningú que em pentini les trenes*. I després d'un solo de trompeta afegixen [...] *M'és igual si les coses van fatal/perquè jo no necessito ningú/perquè jo no necessito cap heroi com tu*.

El violoncel obre també la tercera cançó "Save me", tota una declaració d'intencions. Tradueixo de l'anglès que és l'idioma de la

cançó: *Salveu-me del poder, dels diners, dels rics, de la buidor, del luxe, de Walt Disney, de l'oferta i la demanada, de les Preyslers, del botox, dels catxes... Perquè déu és de vacances, prenent tequila amb els amics... tot amb un ritme lleugerament "sabrosón"*.

La producció de Miqui Puig continua donant un aire "llati" a la següent cançó "Rimapatxa Western". *No t'espantis estimat/porto un pet força important/des de que has marxat/el cap em dona voltes*. Sona a ruptura sentimental (*Tant bé que estàvem/i ara em vens/ amb aquest rotllo tan forçat*), però *Si tu vius al trote/i jo visc al galope/ no és culpa meva/de veritat [...] doncs quina pena/ quin engany*.

"Entre ètica i moral", cançó número cinc amb un aire una mica "demodé" amb una melodia gens vulgar i un orgue constant per sota les tres veus. La noieta que s'enamora del professor: *Em parles dels grecs/i de l'imperi romà/entre mites, ètica i moral/m'encanta el coll alt/de tots els teus jerseis/i les canes, m'encanta el teu cabell./I diria, senyor professor/ensenyi'm a comptar petons/i diria, senyor professor/que he mullat les calcetes de cotó*.

I ara en toca una en francès: "Napoleón". Mogudeta. TraduiT: *No sé perquè la vida ha des ser massa similar per a tots [...] i saltant a l'anglès: Prou, no vull ser com voleu que jo sigui [...] no vull morir com una noieta dels Estats Units*. I tornant al francès: *Perquè tenim una identitat pròpia [...] Napoléon deia "fraternité" et "libreté" (aquí obvien la "égalité" que no quadra amb el missatge)*. I després toca al castellà una invocació a la mamà (premonitori d'"Ay Mamá" potser) *Diles que no me ahoguen, mamá/ diles que no nos maten, mamá/nos quieren comer vivos, mamá [...] díselo muy fuerte por favor, dídrlo tu, mamá*.

La cosa s'accelera. "Fuckig Vagina" ni més ni menys. *Et vaig veure un dia a les escales de la Virreina/Portaves motxilla i guitarra a la Virreina/el cabell despentinat, la barba de quatre dies/i ulleres de pasta/ jo em vaig motivar i et vaig fer l'ullet/i va venir un rubio platino i et va dir: "Cariño" [...] No voy a encontrar nunca un hombre. Fucking vagina*.

Un orgue i el joc de veus. "La dona que mirava la tele" (text de Dolors Miquel). Una cançó més lenta, potser perquè no es perdi

ni una lletra de la lletra (ehem!). He de confessar que tinc temptacions de copiar aquí la lletra sencera... Però em reprimeixo. *Clí- niques de disseny/m'oferien/convertir-me/ d'una manera material/en la imatge que jo triés [...] fer una depilació làser/i fer-la de la zona genital/convertir-me la vulva en una ma- duixeta [...] M'ho podien canviar tot menys l'ànima [...] tot menys el cervell/i al cervell hi tenia la forma del pes de l'ànima. [...] I com una venedora ambulat, a crits: Vol eliminar tot allò que no li agrada del seu cos? [...] Te- nim la solució a tots els seus problemes/ se- nyores, senyors, tirint-se a les vies del metro. [...] I per acabar a cappella: Era així com el semblar anava guanyant terreny al ser/com si semblar fos ser. Per cert, bon paper de baix al llarg de la cançó.*

Un joc de veus bonic sense lletra dona pas a un solo: Sóc víctima de les pelis xorres/dels anuncis de Coca-cola/sóc víctima de les escenes de sexe/on els dos es corren alho- ra. Seguit d'un interludi vocal que ens porta al que diu la "Super Superficial", títol de la cançó. I després de més Trailaralaralai... el text final: no obliqueu a les nenes a anar de princeses/que els homes no són granotes/i les corones pesen.

I a continuació una visió crítica de la "Gene- ració Tofu": *Avui t'he pillat meditant/amb els xacres oberts i fumant/avui t'has comprat un lpad/menjant baies de Goji i he flipat./Som la generació del tofu/criats per Doraemon, què es pot esperar? Amb una trompeta una mica mariachi la cançó acaba dient Som la generació perduda/entre Punky Bruster i les platges de Lost.*

Vaig veure les millors ments de la meva ge- neració/destruïdes per la bogeria [...] amb

somnis, amb drogues/despertant-se amb malsons./Alcohol, coca. Un repòs al mig perquè el piano ens distregui sobre un ritme pesant. Tota la cançó "Howl" (Udol) està en anglès: Potser en català seria massa dura. O per respectar el text original, un poema d'Allen Ginsberg. Qui va deixar-se donar pel cul per motociclistes sants i va cridar d'ale- gria?

Les veus fan un ritme (*Tucu-tucu-dan*) amb un contrapunt de piano i comença "Psycho- delic Wolf". Altra vagada en anglès i ara amb veus de falset barrejades amb les naturals. Impossible no moure el cos mentre escoltes traduït *Aquesta nit el llop està dormint al teu llit/ heu follat quatre vegades/ i no saps el seu nom/ aquesta nit el llop et menjarà els teus pits petit/ ii cridaràs de gust/què està passant estimat llop? [...] M'has de dir què està passant/ Has de matar el llop perquè el llop està prohibit/no el tornis a cridar perquè mai estarà permès. Bonics jocs de veus i aire alegre contrastant amb el missatge. Tucu- tucu-dan... fins el solo de piano final.*

I com si fos una setmana (en aquest cas de tretze cançons) arribem al final: "Diumenge". Sorollets casolans de *diumenge pel (sic) matí* i instruments de corda amb notes llargues i una guitarra acústica fent acords abans d'una dolça melodia a tres veus. Què bonic! Però és una cançó d'odi! És diumenge pel matí/ojalà (sic)et moris /vull fer-te mal/Prepa- ro les torrades/els hi poso melmelada/i vull que pateixis tant/que no puguis ni respirar/ ojalà et moris/vull fer-te mal./Que se t'ensor- ri tot/que se't cremi la casa/i et tornis lleig i calb/i no puguis tenir fills/ni ara ni mai. Quasi res! I un recitat ara en alemany, mentre algú fa espetecs de vomitar... *Aquest és el meu camí,/quin és el teu?/Així vaig respondre a aquells que em van preguntar sobre el camí./ El camí, de fet, no existeix. Tens por? La por s'apodera del teu cor? [...] Déu ha mort. Ara volem que Superman visqui.*

Una fotografia de les dues Paules i la Bàrbara en roba interior i sang a panxa i mans tanca el llibret interior del CD on hi ha les lletres de les cançons,

Poques vegades hi ha un disc tan conceptu- al. Un posicionament tan ben lligat davant el sistema de vida que ens envolta; de denún- cia, amb tanta ironia, tanta mala baba i amb un llenguatge clar i català (i castellà i francès i anglès i alemany) i, per si fos poc, ric musi- calment i amb unes harmonies de veus ben interessants.

Dos anys més tard van treure un segon disc, però tot i ser també un CD no va quedar tan rodó. ■

CAPÍTOLS D'HISTÒRIA

L'11 de setembre

Celebració de la Diada de Catalunya. Origen i evolució.

L'11 de Setembre és avui una de les dates més assenyalades del calendari català. La **Diada Nacional de Catalunya** commemora la caiguda de Barcelona l'any 1714 durant la Guerra de Successió, però la seva història com a celebració no és tan antiga com el fet històric que la motiva. Amb el pas del temps, aquesta jornada ha esdevingut una data clau per expressar tant la memòria històrica com les aspiracions polítiques del poble català. Hi ha qui diu que els catalans i les catalanes celebrem una derrota, però no és pas així, commemorem la resistència heroica dels barcelonins i barcelonines que, abandonats a la seva sort, van preferir caure lluitant que no pas rendir-se a canvi de la imposició d'unes condicions humiliants. El seu sacrifici no fou debades, perquè el seu record va perdurar i va esdevenir la llavor que reivindica la nostra lluita com a nació contra la conquesta, l'opressió i la coerció que des de fa més de tres segles se'ns imposa des de Madrid, un fil conductor indiscutible de lluita i resistència que cada 11 de setembre reviu amb força i que ha anat incorporant els seus símbols i ha anat evolucionant al llarg del temps.

LES PRIMERES CELEBRACIONS: UN RENAISSANCEment POLÍTIc I CULTURAL.

No seria fins l'any **1886** en el que es celebraria la primera Diada, com a record de la resistèn-

cia durant el setge de Barcelona, en ple context de Renaixença i catalanisme emergent. Aquell any, un grup de patriotes catalans encapçalat per figures com Valentí Almirall i Josep Roca i Roca organitzaren un homenatge als defensors de Barcelona. A la parròquia del Fossar de les Moreres, s'hi celebrà una missa organitzada per mossèn Jaume Collell per a recordar les despulls que acollia de part dels barcelonins morts en la lluita contra les tropes borbòniques el 1714, el qual concità automàticament l'oposició i obstrucció de les autoritats eclesiàstica i militar.

La notícia següent que es té de la celebració, publicada al diari reusenc *Lo Somatent*, fa referència a una convocatòria d'una vetllada patriòtica del **Foment Catalanista** el **1890**. Una vetllada en què, com en les següents, hi va haver rememoracions patriòtiques, anàlisis polítiques, recitals poètics i alguna representació teatral. No fou, però, fins l'any **1894** que de manera individual o en petits grups començaren les **ofrenes florals** al monument de **Rafael Casanova**, que aleshores es trobava al costat de l'Arc de Triomf. A partir del **1901**, la detenció d'un grup de joves que hi portaven una corona transformà l'acte de tall minoritari a cada vegada més popularitzat. Encara que és difícil de precisar, els impulsors d'aquest format de la Diada foren joves provinents del nacionalisme radical català, amb tota l'ambigüitat d'enquadrament i classificació que aquesta denominació comporta. En aquelles dates, la iniciativa barcelonina aviat va ser estesa per tota Catalunya, per grups propers a sensibilitats republicanes i federals. A partir del **1913**, ja es va iniciar el costum d'anar, també, al **Fossar de les Moreres** (lloc on hi ha enterrats els morts durant la defensa de la capital catalana), que té el seu naixement en l'agrupació de joves **Els néts dels Almogàvers**, la qual va col·locar-hi, aquell mateix any, una inscripció amb uns versos de **Frederic Soler "Pitarra"**: "Al Fossar de les Moreres no s'hi enterra cap traïdor, fins perdent nostres banderes serà l'urna de l'honor."

A partir de **1919** és quan començaren a fer-se ofrenes florals a la tomba de Rafael Casa-

nova a **Sant Boi de Llobregat** (localitat on fou enterrat el conseller en cap). La presència de les institucions, en canvi, fou tardana. Pràcticament no es començà a generalitzar una clara adhesió de l'Ajuntament de Barcelona i els municipis catalans a la Diada fins al principi dels **anys vint**.

Durant la dictadura de **Primo de Rivera (1923-1930)**, la commemoració passà a la clandestinitat. I fou amb la proclamació de la **República**, el **1931**, que la Diada agafà definitivament empena. El migdia de l'11 de setembre del **1932**, per exemple, es calcula que davant el monument a Casanova es van aplegar dues-centes mil persones.

LA DIADA DURANT EL FRANQUISME: RESISTÈNCIA I CLANDESTINITAT

Una de les primeres preocupacions de les forces d'ocupació va ser evidentment la de fer desaparèixer tots els signes visibles de catalanitat. Es va donar l'ordre de destruir-ne totes les estàtues, entre elles la de Rafael Casanova, tot i això, aquestes van ser retirades i amagades secretament entre les parets de l'ajuntament de Barcelona.

El **FNC** (Front Nacional de Catalunya) fou l'entitat que agafà les regnes dels actes reivindicatius durant els primers anys del règim. L'any **1942** es publicà el primer manifest que reivindicava la Diada sota el franquisme. L'any **1945** repartiren octavetes denunciant l'ocupació del poble català. Aquests actes clandestins mostraren un gran coratge davant la repressió i tot i les detencions i les persecucions es van continuar realitzant durant tot el règim feixista. Durant la dècades dels **60** i **70**, els actes reivindicatius agafaren una gran impuls i la Diada esdevingué un espai clau de protesta contra el règim.

L'any **1964**, en el 250è aniversari de la caiguda de Barcelona, es formà el **Comitè 11 de Setembre** integrat pel Front Nacional de Catalunya, Unió Democràtica de Catalunya, Esquerra Republicana de Catalunya i el Moviment Socialista de Catalunya, acompanyats per persones independents. Es convocà una manifestació que aplegà unes 4000 persones que van desfilar als crits de "Catalunya, Catalunya, lliure, lliure". La policia va carregar durament contra els manifestants, havent-hi ferits i detinguts.

L'any **1968** es fundà el **PSAN** (Partit Socialista d'Alliberament Nacional), que prengué una gran importància en els actes reivindicatius de la Diada.

En **1975**, les commemoracions van estar marcades per la campanya en contra de les penes de mort aplicades als lluitadors bas-

cos Garmendia i Otegi. A la Plaça de Catalunya s'havien d'aplegar unes cinc mil persones responenent a una crida de l'**Assemblea de Catalunya**. Ara bé, degut a l'actuació policial, no van arribar a concentrar-se. Dues manifestacions més van fer-se a la Diagonal i al barri de Gràcia.

LA DIADA DESPRÉS DEL FRANQUISME

L'any **1976**, les forces democràtiques negociaren, amb les autoritats del règim, la possibilitat de fer una manifestació a Barcelona; però no se n'aconseguí l'autorització. Com a contrapartida, se celebrà a **Sant Boi de Llobregat**, sota la convocatòria de l'Assemblea de Catalunya, on s'aplegaren unes 100.000 persones cridant el lema "llibertat, amnistia i Estatut d'autonomia". Va ser un punt d'inflexió.

Per fi, en **1977**, un cop restituïda l'estàtua del conseller en cap al seu lloc i seguint la crida de totes les organitzacions democràtiques, sindicats, associacions de veïns, col·legis professionals i un llarg etcètera surten als carrers de la capital de Catalunya un milió de persones sota el crit de "Llibertat, Amnistia i Estatut d'Autonomia". Al matí, 30.000 independentistes ompliren a vessar en una gran concentració el barri de Ribera, on hi ha el Fossar de les Moreres.

Amb l'arribada de la democràcia i la restauració de la Generalitat, l'11 de Setembre fou oficialment reconeguda com la Diada Nacional de Catalunya mitjançant la **Llei 1/1980 del Parlament de Catalunya**. Des d'aleshores, se celebra de manera institucional amb ofrenes florals, actes culturals i discursos polítics, tot mantenint el Fossar de les Moreres i el monument a Rafael Casanova com a escenaris centrals.

DEL RECORD A LA REIVINDICACIÓ: LES DIADES DEL SEGLE XXI

Des de la **dècada de 2010**, amb l'auge de l'independentisme, la Diada ha tornat a prendre un fort caràcter reivindicatiu. La manifestació de 2012, organitzada per l'**Assemblea Nacional Catalana (ANC)**, marcà un abans i un després: més d'un milió de persones van sortir al carrer reclamant la independència de Catalunya. A partir d'aquí, les mobilitzacions massives de l'11 de Setembre esdevingueren una constant durant diversos anys consecutius, amb accions espectaculars com la Via Catalana (2013), la V de la Diada (2014), la Meridiana (2015), entre d'altres. Aquestes manifestacions han estat, alhora, expressions d'unitat i també espai de debat sobre el futur del país, demostrant que la base social i la força al carrer hi és, però que **calen unes institucions polítiques que estiguin a la seva alçada**. ■

Un dia, dues setmanes, tres mesos...

Autoria: Dani Torrent Riba
Editorial: Cal·ligràfa Edicions
Llibre Il·lustrat
PVP: 35€

Dani Torrent

Un dia, dues setmanes, tres mesos...

Finalista dels World Illustration Awards 2025

Pol Ginesta, redacció

L'il·lustrador Dani Torrent, seleccionat a la *shortlist* dels prestigiosos World Illustration Awards 2025. La il·lustració *My best friend*, inclosa al llibre *Un dia, dues setmanes, tres mesos...*, publicat per Edicions Cal·lígraf, ha estat reconeguda per l'Association of Illustrators.

L'il·lustrador i artista visual **Dani Torrent** ha estat seleccionat per formar part de la *shortlist* dels **World Illustration Awards 2025**, un dels certàmens més prestigiosos del sec-

tor, organitzat anualment per l'Association of Illustrators (AOI), amb seu a Londres. Aquesta selecció el situa entre els millors professionals del món de la il·lustració contemporània.

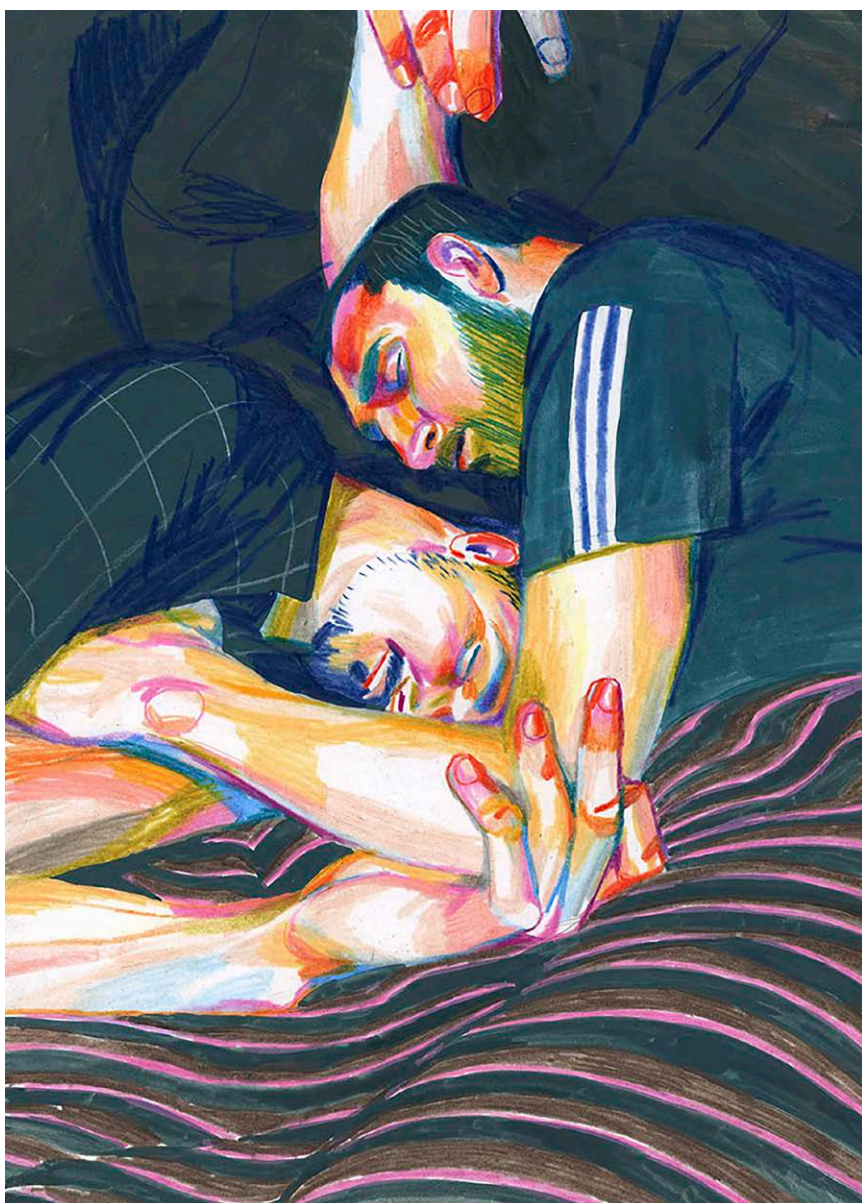
L'obra reconeguda forma part del llibre ***Un dia, dues setmanes, tres mesos...***, destaca per la seva sensibilitat visual i capacitat narrativa. El jurat dels premis ha valorat especialment l'originalitat de l'estil de Torrent i la seva habilitat per crear atmosferes carregades d'emoció i simbolisme.

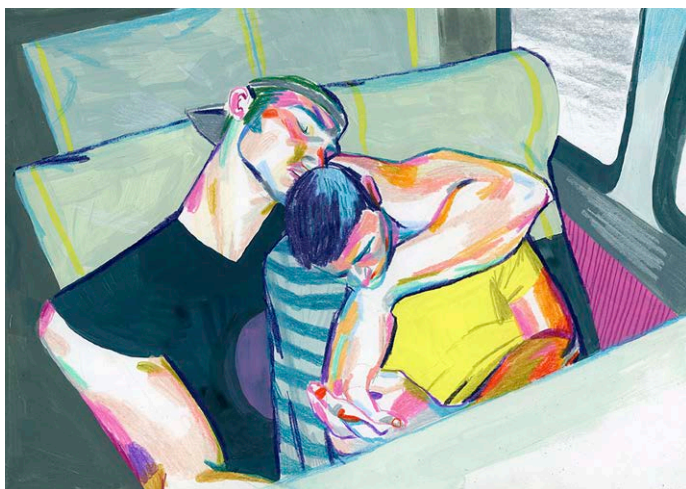
Els **World Illustration Awards** premien anualment el **millor del talent internacional** en diferents categories de la il·lustració aplicada: llibres, publicitat, animació, cobertes, editorial, etc. Ser seleccionat en la *shortlist* ja representa un reconeixement de primer ordre a escala mundial.

Dani Torrent (Barcelona, 1974) és un creador que ha desenvolupat una trajectòria destacada en el camp de la il·lustració infantil i juvenil, amb llibres publicats a diversos països i exposicions a escala internacional. Amb aquesta nova fita, reafirma la seva projecció i el valor de la il·lustració com a art narratiu.

El llibre ***Un dia, dues setmanes, tres mesos...*** és una obra de gran delicadesa literària i visual que explora el pas del temps i les emocions de les relacions de parella des d'una mirada poètica i íntima. Ha estat publicat per l'editorial empordanesa **Edicions Cal·lígraf**, reconeguda pel seu compromís amb la qualitat artística i literària.

La llista de premis s'anunciarà el pròxim 16 de setembre. ■

Un dia, dues setmanes, tres mesos... és una col·lecció d'imatges, dibuixos i pintures d'en **Dani Torrent** que ret homenatge als moments més preuats i fugissers de la nostra vida íntima.

Aquesta acurada selecció d'obres que ha realitzat els darrers quatre anys és un testimoni de les excepcionals aptituds que mostra per a captar moments serens i sovint ignorats de l'afecte i l'intercanvi *queer*.

La seva obra estableix una nova prioritat en la representació d'aquestes parelles a les quals se'ls reconeix una relació més complexa i subtil que la que se'ls ha atorgat fins ara, en respectar i fer visible la capacitat que tenen per a la tendresa, l'afinitat i l'empatia. ■

Celobert

Quan la hipocresia comença a ser de molt mala qualitat, és hora de començar a dir la veritat. Bertolt Brecht

Enganxats als llibres!

Llibreria Ça Trencada

C/Roig i Jalpí, 10,
17300 Blanes Tel. 972 35 51 67

EL CASAL ARGENTÍ DE BARCELONA CONTRA LA CATALANOFÒBIA

Guifre Ripoll
comunicació

Arran de la polèmica del grup de teatre *Teatro sin papeles* i del video viral de Paula Dreidemie –després del qual n'ha publicat més– Diego Arcos, president del Casal Argentí de Barcelona, s'hi ha posicionat en contra. Arcos diu en un vídeo penjat al seu canal de YouTube: “La situació que intenten representar és totalment mentida” i hi afegeix: “No siguis boludo o boluda, parla català”. El periodista assegura que es “parla poc català” i que el més habitual és que no es compleixi la normativa lingüística ni al comerç ni a l'administració pública ni a la sanitat, just al contrari del que denunciava l'esquetx catalanòfob.

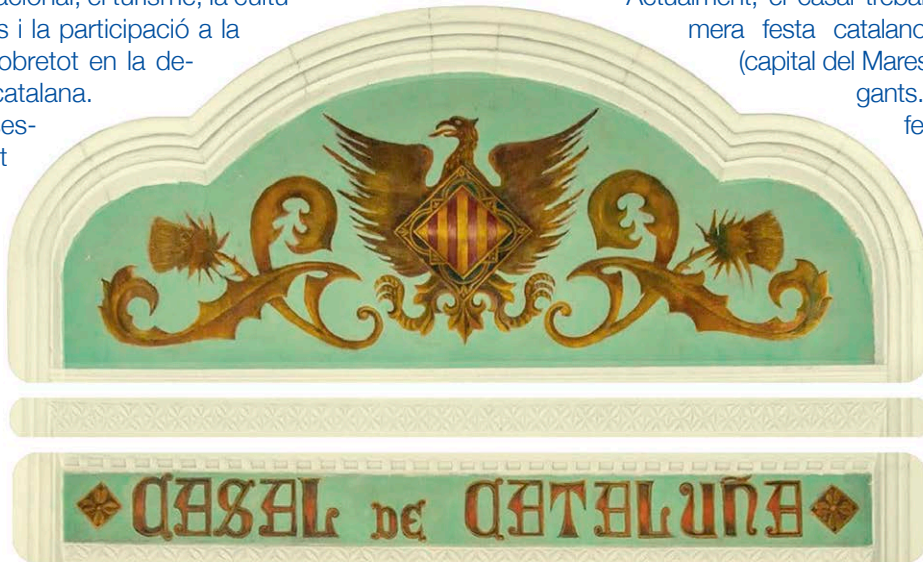
El Casal Argentí de Barcelona es va fundar el juliol del 2001 amb l'objectiu de donar suport als mils d'argentins que arribaven a Barcelona fugint del “corralito”. El casal, entitat sense ànim de lucre, fa més de 20 anys que té una activitat ininterrompuda en diferents àmbits com ara la solidaritat, la cooperació internacional, el turisme, la cultura, els drets humans i la participació a la societat catalana, sobretot en la defensa de la llengua catalana. També ofereix assessorament en l'àmbit legal, com la gestió de documentació, de jubilació, etc. i cursos de català per a argentins.

Arcos creu, segons declaracions fetes a un mitjà de comunicació, que: “Per a incorporar-nos a la nació catalana no hi ha res millor que defensar la llengua oprimida, perquè som persones oprimides com a immigrants i treballadors i negar-nos l'accés normal al català és una forma de discriminar-nos” i defensa el català com a eina d'integració dels nouvinguts.

Al juliol d'aquest any, l'entitat –amb més d'un miler de socis– va estrenar **nova seu al número 108 del carrer Enamorats, al Camp de l'Arpa del Clot (Sant Martí) 08016 Barcelona. T/ 541 47 89 55 - info@casalargentino.org.**

A l'acte d'inauguració, davant de molts socis, de membres de l'ANC i de la Coordinadora d'Entitats per la Llengua Catalana, Diego Arcos, en un català impecable, va dir que si algú no entenia alguna cosa “ya se lo explicaremos en argentino”.

Actualment, el casal treballa per celebrar la primera festa catalano-argentina a Mataró (capital del Maresme) i vol construir gegants. “La nostra política és fer cultura catalana per als argentins i cultura argentina per als catalans”. ■

Motiu decoratiu del vestíbul principal del Casal de Catalunya a Buenos Aires (Argentina)

Apunts

Quatre hores. Això és el que va durar el periple del futbolista **José Calderón** al Nàstic de Tarragona. El club va anunciar el seu fitxatge a les 14:00 i a les 18:00 va penjar un comunicat explicant que **es feia enrere**. El motiu: un vídeo del juny de 2024, quan Calderón jugava al Còrdova. Després de guanyar el play-off d'ascens contra el Barça Atlètic, es va gravar en directe a les xarxes socials proferint insultants catalanòfobs com: “Em cago en els morts de tots els catalans”. Els aficionats del Nàstic, conscients de l'episodi, van rebutjar el fitxatge a les xarxes socials i el club va escoltar la seva massa social. Ara, Calderón s'haurà de buscar un altre club; un exemple que, a vegades, ser catalanòfob passa factura. ■

Celobert

Blanes

BENVINGUTS A LA COSTA BRAVA!

Visites guiades Visitas guiadas

06/09/2025 – Ruta pel centre històric
18.45 h CAT

20/09/2025 – Ruta literària
18.45 h CAT

27/09/2025 – Ruta pel centre històric
18.45 h ES

19/10/2025 – Ruta de les Ermites*
10.00 h ES

*Durada 2h 30 min.
Es recomana portar calçat esportiu

*Duración 2h 30 min.
Se recomienda llevar calzado deportivo

Visites teatralitzades

Palau Vescomtal s.XIV-XV
– Església Parroquial Santa Maria
20:00h

5 i 26 de setembre

3 i 24 d'octubre

En ruta amb els Cabrera:

21 i 22 de novembre

Cal inscripció prèvia a l'oficina de turisme

Gratuites/Gratis

Oficina de Turisme de Blanes
Plaça de Catalunya, s/n
Telf. 972 33 03 48

blanescostabrava.cat
turisme@blanes.cat

Barris i Viles
Marineres

REGIÓ MUNDIAL DE LA GASTRONOMIA
CATALUNYA 2025

SOM
GASTRO-
NOMIA

LA CUINA DEL CIMiTOMBA

Tossa de Mar
Del 1 al 30 de Setembre

RESTAURANTS

BAHIA · CAN CARLUS · CAN GOL · CAN PINI
CAN SIMÓN · CAPRI · CASTELL VELL · EL PETIT
MARINA · MESTRE D'AIXA · MINERVA
SA BARCA · SA MURALLA · TURSIA · VICTOR
VICTORIA

Més informació a www.visittossa.com